

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องความพร้อมของโรงเรียนมัธยมศึกษาก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เนื้อหา จากเอกสารทางวิชาการ ตำราวารสาร บทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีทางการบริหาร
2. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับอาเซียน
3. การขับเคลื่อนของโรงเรียนเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน
5. นโยบายการศึกษาไทยเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
6. บริบทโรงเรียนมัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร
7. ความพร้อมของโรงเรียนมัธยมศึกษา
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีทางการบริหาร

1. ความหมายของการบริหาร

คำว่า การบริหาร สามารถใช้คำ 2 คำ ทดแทนกันได้ ได้แก่ คำว่าการบริหาร (Administration) และการจัดการ (Management) แต่ในความหมายที่แท้จริง คำว่า การบริหาร (Administration) จะเน้นในเรื่องการจัดการที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติซึ่งมักจะใช้กับการบริหารงานทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐ ส่วนคำว่า การจัดการ (Management) มักจะใช้กับธุรกิจเอกชน แต่ทั้งสองคำมีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของผู้บริหารทั้งสิ้น (จันทร์ธานี สงวนนาม, 2545, หน้า 9)

คำว่า การบริหาร ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายประการ ซึ่งขอนำมากล่าวไว้ดังนี้

จันทรานี สงวนนาม (2545, หน้า 11) กล่าวว่า การบริหารเป็นเรื่องของการทำกิจกรรมโดยผู้บริหารและสมาชิกในองค์กร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด

Sergiovanni (1980, p.112) ให้ความหมายว่าการบริหาร คือ กระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่นหรือโดยผู้อื่น เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

Barnard (1972, p.425) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การทำงานของคณะบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันปฏิบัติการให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

2. การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล

ธีระ รุญเจริญ (2550, หน้า 174 อ้างถึงใน วิรัตน์ รัตนมณี, 2550) กล่าวว่าไว้ว่าการจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการระหว่างหน่วยงาน 3 ระดับ คือระดับกระทรวง ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษา ในแต่ละระดับก็มีบทบาทอำนาจหน้าที่โดยเฉพาะซึ่งในสามระดับนี้สถานศึกษาเป็นหน่วยจัดการศึกษาอย่างแท้จริง คุณภาพการศึกษาจะเป็นอย่างไรอยู่ที่การบริหารจัดการในระดับนี้ นับเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเป็นจริงจำเป็น และมีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กรทุกประเภท ทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรทางธุรกิจ องค์กรทางการศึกษา หรือองค์กรทางสังคมอื่นๆ ทั้งนี้เพราะธรรมาภิบาลเป็นการบริหารจัดการที่ดีที่สร้างประโยชน์และความเป็นธรรมต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองทั้งมวล (ธีระ รุญเจริญ, 2548, หน้า 93 อ้างถึงใน วิรัตน์ รัตนมณี, 2550) การบริหารจัดการจำเป็นต้องดำเนินการตามหลักการหรือแนวทางธรรมาภิบาล จึงจะเป็นการบริหารที่สอดคล้องกับแนวโน้มสภาพ ปัญหา และความต้องการในยุคโลกาภิวัตน์ นำไปสู่ประสิทธิภาพประสิทธิผลขององค์กรหรือหน่วยงาน และเป็นหลักประกันความสำเร็จในการบริหารจัดการ

ด้วยภาวะเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปซึ่งส่งผลกระทบต่อคนในสังคม ดังนั้นหน่วยงานการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งเป็นองค์กรที่สำคัญยิ่งที่จะต้องนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาอย่างเล็งไม่ได้ เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงและความเคลื่อนไหวหลายประการคือ

ประการที่ 1 รัฐบาลได้ออกพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

ประการที่ 2 การนำการบริหารจัดการฐานโรงเรียน (School Based Management: SBM) มาใช้ในการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งหลักการบริหาร โรงเรียนสอดคล้องกับหลักการของ

ธรรมาภิบาลเกือบทั้งหมด จึงเป็นการสอดคล้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

ประกาศที่ 3 ตามที่มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรงและในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 35 บัญญัติไว้ว่า "สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรา 34 (2) เฉพาะที่เป็นโรงเรียนของรัฐมีฐานะเป็นนิติบุคคล เมื่อมีการยุบเลิกสถานศึกษาตามวรรคหนึ่ง ให้ความเป็นนิติบุคคลสิ้นสุดลง" (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553, หน้า 46)

3. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล มีสาระสำคัญ ดังนี้

3.1 ธรรมาภิบาล (Good Governance) หมายถึง การปกครอง การบริหาร การจัดการ การควบคุมดูแล กิจการต่างๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม นอกจากนี้ยังหมายถึงการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐและเอกชน ธรรมที่ใช้ในการบริหารงานนี้ มีความหมายอย่างกว้าง กล่าวคือ หากได้มีความหมายเพียงหลักทางศาสนาเท่านั้น แต่รวมถึง ศิลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และความถูกต้องชอบธรรมทั้งปวง ซึ่งวิญญูชนพึงประพฤติปฏิบัติ อาทิ ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ การปราศจากการแทรกแซงจากองค์กรภายนอก

3.2 หลักนิติธรรม (Rule of law) หมายถึง หลักการที่มีความมุ่งหมายที่จะคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ปฏิบัติงานภายในองค์กร โดยมีกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่เป็นธรรม มีการบังคับใช้กฎหมาย ข้อบังคับต่างๆ ที่เป็นธรรม มีการบังคับใช้กฎหมาย ข้อบังคับต่างๆ อย่างเสมอภาค และไม่มีการเลือกปฏิบัติ ไม่มีมาตรการเชิงซ้อน (Double Standard) มีการดูแลการปฏิบัติให้เป็นไปตามกรอบของกฎหมายไม่ทำให้กฎหมายไปแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎข้อบังคับต่างๆ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพความยุติธรรมของบุคคลในองค์กร

3.3 หลักคุณธรรม (Ethics) หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ปลอดจากการทำผิดวินัย ปลอดจากการทำผิดกฎหมาย ปลอดจากการทำผิดมาตรฐานวิชาชีพ และส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริต

3.4 หลักความโปร่งใส (Transparency) หมายถึง การบริหารงานที่ยึดหลักการเปิดเผยตรงไปตรงมาและเข้าใจง่าย มีความชัดเจนเกี่ยวกับการบริหารงานในทุกๆ ด้าน เช่นการมี

ระบบงานที่ชัดเจน มีระบบคุณธรรมในการเลือกหรือแต่งตั้งบุคลากร รวมถึงการให้คุณให้โทษ การเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและผลดำเนินงานที่ผ่านมา โดยของประกอบ เครื่องชี้วัดความโปร่งใสมี 4 ด้าน ประกอบด้วย ความโปร่งใสด้านโครงสร้าง ระบบงาน ด้านระบบ การให้คุณ ด้านระบบการให้โทษ และด้านการเปิดเผยระบบงาน

3.5 หลักความมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง กระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการรับรู้ การบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ โดยการให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็น ให้คำปรึกษาร่วมวางแผนร่วมการปฏิบัติ รวมทั้ง อย่างเป็นทางการและไม่ทางการ ประกอบได้ด้วยการแบ่งสรรข้อมูลร่วมกันและเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชน การวางแผนร่วมกันและการพัฒนาศักยภาพของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ ให้สามารถเข้ามามีส่วนร่วม

3.6 หลักความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) หมายถึง หลักการเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบซึ่งสะท้อนความรับผิดชอบต่อสาธารณะและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) เป็นการแสดงถึงความรับผิดชอบในการตัดสินใจ ความรับผิดชอบ ในผลงานหรือปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสาธารณะและมีระบบติดตามประเมินผล

3.7 หลักความคุ้มค่า (Value for money) หรือหลักประเมิณประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness) หมายถึง การบริหารจัดการที่คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ในการบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดและยั่งยืนรวมทั้งมีการป้องกันรักษาสิ่งแวดล้อมและมีความสามารถในการแข่งขันกับภายนอก

3.8 การบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (Results-based Management) หมายถึง การบูรณาการหรือเชื่อมโยงเรื่องของการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ระบบการบริหารงบประมาณ และระบบวัดผลงาน (Measurement System) เข้าด้วยกันอย่างครบวงจร เพื่อประโยชน์ต่อการปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ

3.9 การบริหารจัดการโดยยึดวัตถุประสงค์ (Management by Objective) หมายถึง การบริหารที่เปิดโอกาสให้มีการเจรจาต่อรองเกี่ยวกับวัตถุประสงค์/เป้าหมายในการปฏิบัติงานระหว่างผู้บังคับบัญชาและใต้บังคับบัญชาและจัดให้มีการจัดทำข้อตกลงร่วมกันระหว่างทั้งสองฝ่ายอย่างชัดเจน โดยมีการติดตามผลงานอย่างเป็นระยะๆ และการทบทวนประเมินผลการดำเนินงานรายปี ก่อนจะเริ่มต้นเจรจาทำความตกลงกันใหม่ในรอบปีต่อไป (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553, หน้า 83)

ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับอาเซียน

กำเนิดอาเซียน อาเซียน หรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations: ASEAN) ก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพมหานคร (The Bangkok Declaration) หรือ “ปฏิญญาอาเซียน” (ASEAN Declaration) ที่พระราชวังสราญรมย์ ประเทศไทย เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 โดยมีสมาชิกผู้ก่อตั้ง 5 ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ ซึ่งลงนามโดยรัฐมนตรีจาก 5 ประเทศ ได้แก่ นายอาดัม มาลิก (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอินโดนีเซีย) ตุน อับดุล ราซัค บิน ฮุสเซน (รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติมาเลเซีย) นายนาซิโซ รามอส (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศฟิลิปปินส์) นายเอส ราซาร์ตันัม (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสิงคโปร์) และพันเอก (พิเศษ) ดร.ถนัด คอมันตร์ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศประเทศไทย)

1. เป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งอาเซียน

ปฏิญญาอาเซียนระบุวัตถุประสงค์สำคัญ 7 ประการของการก่อตั้งอาเซียนไว้ดังนี้

- (1) ส่งเสริมความร่วมมือและความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และการบริหาร
- (2) ส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงส่วนภูมิภาค
- (3) เสริมสร้างความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ พัฒนาการทางวัฒนธรรมในภูมิภาค
- (4) ส่งเสริมให้ประชาชนในอาเซียนมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดี
- (5) ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในรูปของการฝึกอบรมและการวิจัย และส่งเสริมการศึกษาด้านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- (6) เพิ่มประสิทธิภาพของการเกษตรและอุตสาหกรรม การขยายการค้า ตลอดจนการปรับปรุงการขนส่งและการคมนาคม
- (7) เสริมสร้างความร่วมมืออาเซียนกับประเทศภายนอก องค์การความร่วมมือแห่งภูมิภาคอื่นๆ และองค์การระหว่างประเทศ

2. สัญลักษณ์ของอาเซียน

ตราสัญลักษณ์ สัญลักษณ์ของอาเซียนเป็นรูปรวงข้าวสีเหลือง 10 มัด หมายถึง การที่ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทั้ง 10 ประเทศรวมกันเพื่อมิตรภาพและความเป็นน้ำหนึ่ง

ใจเดียวกันอยู่ในพื้นที่วงกลม สีแดง สีขาว และสีน้ำเงิน ซึ่งแสดงถึงความเป็นเอกภาพ มีตัวอักษรคำว่า “ASEAN” สีน้ำเงิน อยู่ใต้ภาพ อันแสดงถึงความมุ่งมั่นที่จะทำงานร่วมกัน เพื่อความมั่นคง สันติภาพ เอกภาพ และความก้าวหน้าของประเทศสมาชิกอาเซียนสีทั้งหมดที่ปรากฏในสัญลักษณ์ของอาเซียนเป็นสิ่งสำคัญที่ปรากฏในธงชาติของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน

สีน้ำเงิน	หมายถึง	สันติภาพและความมั่นคง
สีแดง	หมายถึง	ความกล้าหาญและความก้าวหน้า
สีขาว	หมายถึง	ความบริสุทธิ์
สีเหลือง	หมายถึง	ความเจริญรุ่งเรือง

3. ธงของอาเซียน ธงอาเซียนแสดงถึงเสถียรภาพ สันติภาพ ความสามัคคี และพลวัตของอาเซียนสีของธง ได้แก่ น้ำเงิน แดง ขาว และเหลือง ซึ่งแสดงถึง สีหลักในธงชาติของบรรดาประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหมด

น้ำเงิน	แสดงถึงสันติภาพและเสถียรภาพ
แดง	บ่งชี้ ความกล้าหาญ และการก้าวหน้า
ขาว	แสดงถึงความบริสุทธิ์
เหลือง	เป็นสัญลักษณ์ของความเจริญรุ่งเรือง
รวงข้าว	แสดงถึงความใฝ่ฝันของบรรดาผู้ก่อตั้งอาเซียนให้มีอาเซียนที่ประกอบด้วยบรรดาประเทศทั้งหมดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ผูกพันกันอย่างมีมิตรภาพและเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว
วงกลม	แสดงถึงเอกภาพของอาเซียน

ภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน ภาษาอังกฤษ

อัตลักษณ์ของอาเซียน อาเซียนต้องส่งเสริมอัตลักษณ์ร่วมกันของตนเองและความรู้สึก เป็นส่วนหนึ่งในหมู่ประชาชนของตน เพื่อให้บรรลุ เป้าหมาย และคุณค่าร่วมกันของอาเซียน

คำขวัญของอาเซียน “One Vision, One Identity, One Community”
 “หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งอัตลักษณ์ หนึ่งประชาคม”

วันอาเซียน วันที่ 8 สิงหาคม เป็นวันอาเซียน

เพลงประจำอาเซียน เพลง The ASEAN Way

4. หลักการพื้นฐานของความร่วมมืออาเซียน

ประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ได้ยอมรับในการปฏิบัติตามหลักการพื้นฐานในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างกัน ซึ่งปรากฏอยู่ในสนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือใน

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และกฎบัตรอาเซียนซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของอาเซียนประกอบด้วย

การเคารพซึ่งกันและกันในเอกราช อธิปไตย ความเท่าเทียม บูรณาการแห่งดินแดน และเอกลักษณ์ประจำชาติของทุกชาติ

สิทธิของรัฐในการดำรงอยู่โดยปราศจากการแทรกแซง การโค่นล้มอธิปไตย หรือการบีบบังคับจากภายนอก

หลักการไม่แทรกแซงกิจการภายในซึ่งกันและกัน

ระงับความแตกต่าง หรือข้อพิพาทโดยสันติวิธี

การไม่ใช้การขู่บังคับ หรือการใช้กำลัง

ความร่วมมืออย่างมีประสิทธิภาพระหว่างประเทศสมาชิก

นอกจากหลักการข้างต้นแล้ว ตั้งแต่อดีตจนถึงช่วงก่อนที่กฎบัตรอาเซียนมีผลบังคับใช้ อาเซียนยึดถือหลักการนั้นตามที่เป็นพื้นฐานของกระบวนการตัดสินใจและกำหนดนโยบายมาโดยตลอด หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การที่อาเซียนจะตกลงกันดำเนินการใดๆ ประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศจะต้องเห็นชอบกับข้อตกลงนั้นๆ ก่อน

5. โครงสร้างของอาเซียน

โครงสร้างของอาเซียนจะประกอบด้วยส่วนสำคัญ ดังนี้

สำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat)

ตั้งอยู่ที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย โดยจัดตั้งขึ้นตามข้อตกลงที่ลงนามโดยรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 1 (พ.ศ. 2519) เพื่อทำหน้าที่ประสานและดำเนินงานตาม โครงการและกิจกรรมต่างๆ ของสมาคมอาเซียน และเป็นศูนย์กลางในการติดต่อระหว่างสมาคมอาเซียน คณะกรรมการ ตลอดจนสถาบันต่างๆ และรัฐบาลของประเทศสมาชิก

สำนักงานอาเซียนแห่งชาติ หรือกรมอาเซียน (ASEAN National Secretariat)

เป็นหน่วยงานในกระทรวงการต่างประเทศของประเทศสมาชิก ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบประสานงาน และติดตามผล การดำเนินกิจกรรม/ความร่วมมือต่างๆ เกี่ยวกับอาเซียนในประเทศนั้นๆ ในประเทศไทยได้จัดตั้ง “กรมอาเซียน” ให้มีหน้าที่รับผิดชอบงานดังกล่าว

อาเซียนได้ขยายตัวทั้งจำนวนสมาชิกและขอบเขตความร่วมมืออย่างใกล้ชิด ประเทศไทยได้มีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้อาเซียนเริ่มนโยบาย หรือมาตรการที่เป็นประโยชน์ต่อภูมิภาคและประสิทธิภาพในการดำเนินงานของอาเซียนมาโดยตลอด รวมทั้งได้ริเริ่มให้อาเซียนรับรองเอกสาร “วิสัยทัศน์อาเซียน 2020” (พ.ศ. 2563) อาเซียนจะมีรูปแบบความร่วมมือที่พัฒนา

ใกล้ชิดมากขึ้นกว่าเดิม และในการประชุมผู้นำอาเซียน ครั้งที่ 9 ในเดือนตุลาคม 2546 ที่บาหลี ผู้นำอาเซียนได้ลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord II) เพื่อให้เกิดประชาคมอาเซียนภายในปี ค.ศ. 2020 (พ.ศ. 2563) โดยจะประกอบด้วย สามเสาหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political and Security Community-APSC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community -AEC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio- Cultural Community-ASCC) ต่อมาในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน ครั้งที่ 12 ในเดือนมกราคม 2550 ที่เซบู ประเทศฟิลิปปินส์ ผู้นำอาเซียนได้ตกลงให้จัดตั้งประชาคมอาเซียนให้เร็วขึ้นเป็นภายในปี พ.ศ.2558 (ค.ศ. 2015) และจัดโครงสร้างองค์กรของอาเซียน รองรับภารกิจและพันธกิจ และแปลงสภาพอาเซียนจากองค์กรที่มีการรวมตัวหรือร่วมมือกันแบบหลวมๆ เพื่อสร้างและพัฒนาไปสู่สภาพการเป็น “นิติบุคคล” ซึ่งเป็นที่มาของการนำหลักการนี้ไปร่างเป็น “กฎบัตรอาเซียน” เพื่อทำหน้าที่เป็น “ธรรมนูญ” การบริหารปกครองประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งฉีกกำลังเป็นหนึ่งเดียวกัน ตามสโลแกนที่ว่า “สิบชาติ หนึ่งอาเซียน”

6. กฎบัตรอาเซียน

ในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 13 เมื่อปี 2550 ที่ประเทศสิงคโปร์ ผู้นำอาเซียนได้ลงนามในกฎบัตรอาเซียน ซึ่งเปรียบเสมือน “ธรรมนูญของอาเซียน” ที่จะวางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของอาเซียนในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขับเคลื่อนการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) ตามที่ผู้นำอาเซียนได้ตกลงกันไว้ โดยวัตถุประสงค์ของกฎบัตรอาเซียน คือ ทำให้อาเซียนเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพ มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และเคารพกฎกติกาในการทำงานมากขึ้น นอกจากนี้ กฎบัตรให้สถานะนิติบุคคลแก่อาเซียนเป็นองค์กรระหว่างรัฐบาล โดยกฎบัตรอาเซียนมีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2551

7. ประชาคมอาเซียน

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) เป็นเป้าหมายของการรวมตัวของประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองและขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระหว่างประเทศทุกด้าน รวมถึงความสามารถในการรับมือกับปัญหาใหม่ๆ ระดับโลก ที่ส่งผลกระทบต่อภูมิภาค เช่น โรคระบาด การก่อการร้าย หรืออาชญากรรมข้ามชาติ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ปัญหาสิ่งแวดล้อม ภาวะโลกร้อน และความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการไม่สามารถแข่งขันทางเศรษฐกิจกับประเทศอื่นๆ ประชาคมอาเซียนประกอบด้วยความร่วมมือ 3 เสาหลักซึ่งเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ได้แก่

7.1 ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political and Security Community-APSC)

อาเซียนมุ่งส่งเสริมความร่วมมือในด้านการเมืองและความมั่นคง เพื่อเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค เพื่อให้ประเทศในภูมิภาคอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และสามารถแก้ไขปัญหาและความขัดแย้งโดยสันติวิธี อาเซียนจึงได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community Blueprint)

7.2 ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community- AEC)

อาเซียนจะรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนภายในปี 2558 โดยมีเป้าหมายให้อาเซียนมีตลาดและฐานการผลิตเดียวกันและมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน เงินทุน และแรงงานมีฝีมืออย่างเสรี อาเซียนได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community Blueprint) ในการประชุมสุดยอดอาเซียนปี พ.ศ. 2546 ผู้นำอาเซียนได้เห็นชอบให้มีการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ภายในปี พ.ศ. 2563 และให้เร่งรัดการรวมกลุ่มเพื่อเปิดเสรีสินค้าและบริการสำคัญ 11 สาขา ต่อมาให้เร่งรัดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายใน โดยกำหนดให้ปี พ.ศ. 2553 เป็นเป้าหมายในการรวมตัวของสินค้าและบริการ แต่ให้มีการผ่อนปรนสำหรับ กัมพูชา ลาว พม่า เวียดนาม เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของอาเซียน และสร้างให้อาเซียนเป็นศูนย์กลางภายในภูมิภาคคานอำนาจของประเทศอื่นๆ ภายในภูมิภาคที่มีบทบาทโดดเด่น

7.3 ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community – ASCC)

อาเซียนมุ่งหวังประโยชน์จากการรวมตัวกันเพื่อทำให้ประชาชนมีการอยู่ดีกินดี ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีสิ่งแวดล้อมที่ดีและมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยมีความร่วมมือเฉพาะด้าน ภายใต้ประเด็นเชิงสังคมและวัฒนธรรมที่ครอบคลุมในหลายด้าน เช่น เยาวชน การศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สิทธิมนุษยชน สาธารณสุข วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม สตรี แรงงาน การขจัดความยากจน วัฒนธรรม และสารสนเทศ กิจกรรมพลเรือน การตรวจคนเข้าเมืองและกงสุล ยาเสพติด การจัดการภัยพิบัติ และได้ตั้งเป้า การจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 โดยมุ่งหวังให้เป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ประชาชนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมีการพัฒนาในทุกด้านเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมอัตลักษณ์อาเซียน อาเซียนได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรม

อาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community Blueprint) เน้นให้มีการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่าง นักเขียน นักคิดและศิลปินในภูมิภาค และเสริมสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนในภูมิภาค โดยเฉพาะในระดับประชาชน

8. ปฏิญญาชะอำ-หัวหินด้านการศึกษา

การประชุมสุดยอดอาเซียนอาเซียนครั้งที่ 15 ที่ชะอำ-หัวหิน ประเทศไทย ผู้นำอาเซียนได้ประกาศปฏิญญาว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาเพื่อบรรลุประชาคมอาเซียนที่เอื้ออาทรและแบ่งปันให้การศึกษาเป็นเครื่องมือพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางและมีความรับผิดชอบทางสังคม เน้นย้ำถึงบทบาทของการศึกษาในการสร้างประชาคมอาเซียนภายในปี 2558 ประกอบด้วย 3 เสาหลัก ดังนี้

8.1 เสาการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

8.1.1 สนับสนุนความเข้าใจและความตระหนักรู้เรื่อง กฎบัตรอาเซียน ผ่านหลักสูตรอาเซียนในโรงเรียน และเผยแพร่กฎบัตรอาเซียนที่แปลเป็นภาษาต่างๆ ของชาติในอาเซียน

8.1.2 ให้ความสำคัญแก่ประชาธิปไตยให้มากขึ้น เคารพในสิทธิมนุษยชน และค่านิยมในเรื่องแนวทางที่สันติภาพ ในหลักสูตรของโรงเรียน

8.1.3 สนับสนุนความเข้าใจและความตระหนักรู้ในความหลากหลายในวัฒนธรรมประเพณีและความเชื่อในภูมิภาคในหมู่อาจารย์ผ่านการฝึกอบรม โครงการแลกเปลี่ยน และการจัดตั้งข้อมูลพื้นฐานออนไลน์

8.1.4 จัดให้มีการประชุมผู้นำโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอในฐานะที่เป็นพื้นฐานสำหรับการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นในภูมิภาคอาเซียน การสร้างศักยภาพและเครือข่าย รวมทั้งยอมรับการดำรงอยู่ ของเวทีโรงเรียนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

8.2 เสาของเศรษฐกิจอาเซียน

8.2.1 พัฒนารอบทักษะภาคในประเทศของแต่ละประเทศสมาชิกเพื่อช่วยสนับสนุนการมุ่งไปสู่การ จัดทำ การยอมรับทักษะในอาเซียน

8.2.2 สนับสนุนการขับเคลื่อนของนักเรียน นักศึกษาได้ดีขึ้น โดยพัฒนาบัญชีรายการระดับภูมิภาคของอุปกรณ์สารสนเทศด้านการศึกษาที่ประเทศสมาชิกอาเซียนจัดหาได้

8.2.3 สนับสนุนการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือในภูมิภาคอาเซียน โดยผ่านกลไกความร่วมมือในระดับภูมิภาคระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งจะต้องดำเนินควบคู่ไปกับการพยายามในการปกป้องและปรับปรุงมาตรฐานทางด้านการศึกษาและวิชาชีพ

8.2.4 พัฒนามาตรฐานด้านอาชีพบนพื้นฐานของความสามารถในภูมิภาคอาเซียน โดยมุ่งไปที่การสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ทั้งระดับ

ภูมิภาคและระดับโลกและเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของภาคอุตสาหกรรมโดยประสานตาม กระบวนการ ภายใต้กรอบการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านแรงงาน

8.3 เสาสังคมและวัฒนธรรม

8.3.1 พัฒนาเนื้อหาสาระร่วมในเรื่องอาเซียนสำหรับ โรงเรียน เพื่อใช้เป็น ตัวอย่างสำหรับการฝึกอบรมและการสอนของครูอาจารย์

8.3.2 เสนอให้มีหลักสูตรปริญญาด้านศิลปวัฒนธรรมในมหาวิทยาลัยและเสนอ ให้มีภาษาประจำชาติอาเซียนให้เป็นภาษาต่างประเทศวิชาเลือกในโรงเรียน

8.3.3 สนับสนุนโครงการระดับภูมิภาคที่มุ่งเน้นที่การส่งเสริมการตระหนักรู้ เกี่ยวกับอาเซียนให้แก่เยาวชน รับรองการมีอยู่ของโครงการอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้ เช่นการนำเที่ยว โรงแรมอาเซียน โครงการแลกเปลี่ยนนักเรียนนักศึกษาอาเซียน การประชุมเยาวชนอาเซียนด้าน วัฒนธรรม การประชุมสุดยอดเยาวชน นักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยอาเซียน การประชุมเครือข่าย มหาวิทยาลัยอาเซียน และการประกวดสุนทรพจน์ระดับเยาวชน

8.3.4 สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีพในประเทศสมาชิกอาเซียน โดยการ สนับสนุนการศึกษาสำหรับทุกคน

8.3.5 จัดให้มีการประชุมวิจัยทางด้านการศึกษาอาเซียน เพื่อส่งเสริมความ ร่วมมือ ทางการวิจัยและพัฒนาในภูมิภาคให้เป็นเวทีสำหรับนักวิจัยจากประเทศสมาชิกเพื่อ แลกเปลี่ยนมุมมองในประเด็นและเรื่องที่เกี่ยวข้องของภูมิภาค

8.3.6 สนับสนุนความเข้าใจและการตระหนักรู้ในประเด็น แต่ในและ เรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคอาเซียน โดยการบูรณาการให้อยู่ในหลักสูตรของ โรงเรียน และการมอบรางวัลโรงเรียนสีเขียวอาเซียน

8.3.7 เถลิงฉลองอาเซียน (วันที่ 8 สิงหาคม) ในโรงเรียนโดยเฉพาะในเดือน สิงหาคมผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การร้องเพลงชาติอาเซียน การจัดการแข่งขันเรื่อง ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมอาเซียน การจัดแสดงเครื่องหมายและสัญลักษณ์อื่นๆของอาเซียน การ จัดค่ายเยาวชนอาเซียน เทศกาลเยาวชนอาเซียน และวันเด็กอาเซียน

การขับเคลื่อนโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินโครงการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาค (Education Hub) โดยมอบหมายให้สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาดำเนินการโครงการเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ดังนี้

1. โครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน : Spirit of ASEAN เพื่อเตรียมเยาวชนไทยให้มีความพร้อมในการเป็นสมาชิกที่ดีของประชาคมอาเซียน สามารถติดต่อสื่อสารและอยู่ร่วมกันได้บนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกัน โดยพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจากทุกภูมิภาคจำนวน 54 โรงเรียน เป็นโรงเรียน 2 รูปแบบ ได้แก่

1.1 โรงเรียน Sister school จำนวน 30 โรงเรียน เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและมีศูนย์อาเซียนศึกษา เน้นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เทคโนโลยี ภาษาอาเซียนอีก 1 ภาษา (ภาษาประเทศในอาเซียน 9 ประเทศ คือ เวียดนาม ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ บรูไน ลาว พม่า กัมพูชา และมาเลเซีย) พหุวัฒนธรรม

1.2 โรงเรียน Buffer School จำนวน 24 โรงเรียน เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและมีศูนย์อาเซียนศึกษา เน้นการเรียนการสอนภาษาอาเซียน 1 ภาษา (ภาษาประเทศที่มีชายแดนติดที่ตั้งของโรงเรียน เช่น ลาว พม่า กัมพูชา และมาเลเซีย) พหุวัฒนธรรม และเทคโนโลยี

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเยาวชนไทยในอาเซียนและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน มีดังต่อไปนี้

2.1 ด้านความรู้ ประเทศอาเซียน

การเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม
กฎบัตรอาเซียน

2.2 ด้านทักษะ/กระบวนการ

ทักษะการเรียนรู้และพัฒนาตน

เห็นคุณค่ามนุษย์

ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

คิดอย่างมีเหตุผล

จัดการควบคุมตนเอง

ทักษะพลเมือง/ความรับผิดชอบต่อสังคม
ยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม
มีภาวะผู้นำ
แก้ปัญหาสังคม
ทักษะพื้นฐาน
สื่อสารสองทาง
การใช้เทคโนโลยี
แก้ปัญหาอย่างสันติวิธี
ทำงานอยู่ร่วมกับผู้อื่น

2.3 ด้านเจตคติ

ตระหนักในความเป็นอาเซียน
ยอมรับความแตกต่างการนับถือศาสนา
วิถีชีวิตประชาธิปไตย “สันติวิธี”
ภูมิใจในความเป็นไทยและอาเซียน
ดำเนินชีวิตความหลักเศรษฐกิจ
พอเพียงรับผิดชอบต่อประชาคมอาเซียน

(สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2555, หน้า 1-7, 14)

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน

การดำเนินการเพื่อเตรียมคนเข้าสู่ประชาคมอาเซียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เพื่อพัฒนานักเรียนอย่างมีเป้าหมายและเป็นระบบ โดยมีแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียนและการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยทั่วไปดำเนินการโดยคณะกรรมการ หรือ คณะทำงาน มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

(1) แต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงาน คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน

(2) วิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ มีแหล่งข้อมูลสำคัญมากมายที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เช่น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพ ปัญหา จุดเน้น ความต้องการของชุมชน และ ของสถานศึกษาแต่ละแห่งตลอดจนความต้องการของผู้เรียน

(3) จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พิจารณาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ วิสัยทัศน์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา (เวลาเรียนรายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน) คำอธิบายรายวิชา แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และเกณฑ์การจบการศึกษา พร้อมนี้ สถานศึกษาจะต้องจัดทำเอกสารระเบียบการวัดผลประเมินผลเพื่อใช้ควบคู่กับหลักสูตรสถานศึกษา

(4) ตรวจสอบพิจารณาคุณภาพหลักสูตร เมื่อจัดทำร่างหลักสูตรสถานศึกษาเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก่อนจะเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาควรจะมีการพิจารณาคุณภาพ ความถูกต้องเหมาะสม โดยสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ หรือรับฟังความคิดเห็นผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

(5) คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ นำเสนอร่างเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา และระเบียบการวัดประเมินผลต่อคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และปรับปรุงให้เหมาะสม ชัดเจนยิ่งขึ้น ก่อนการอนุมัติใช้หลักสูตร แล้วจึงจัดทำเป็นประกาศ หรือคำสั่ง เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาและประธานกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้ลงนาม หรือผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ลงนามเพียงผู้เดียว

(6) ใช้หลักสูตรสถานศึกษา ครูผู้สอนนำหลักสูตรสถานศึกษา ไปกำหนดโครงสร้างรายวิชาและออกแบบหน่วยการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย

(7) วิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตร ดำเนินการติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่องเป็นระยะๆ เพื่อนำผลการติดตามมาใช้เป็นข้อมูลพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพและมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

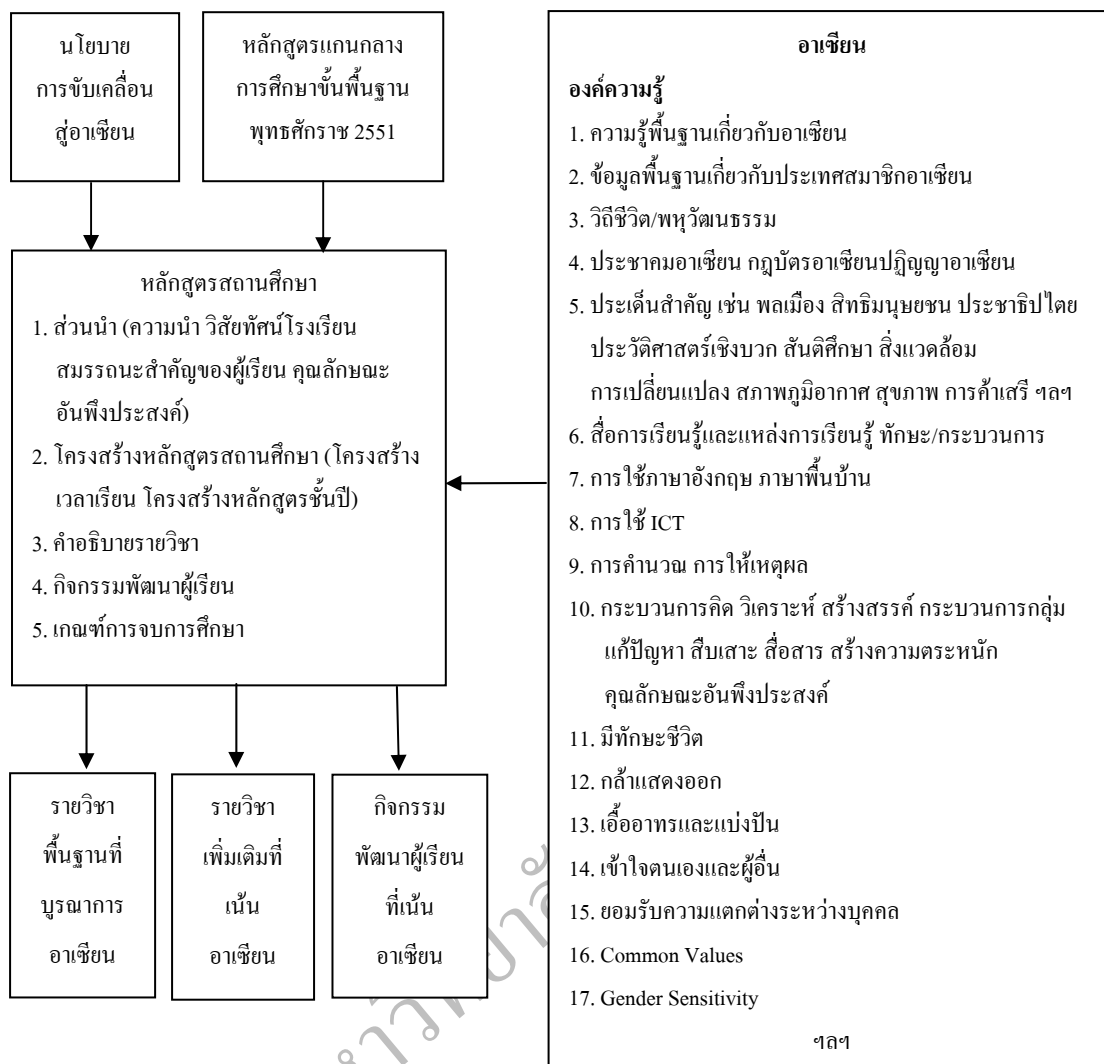
2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี พ.ศ. 2554 ในข้อที่ 8

ซึ่งกำหนดไว้ว่า นักเรียน ครู และสถานศึกษา ได้รับการพัฒนาเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) โดย

(1) วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในส่วนที่เกี่ยวกับอาเซียน

(2) วิเคราะห์องค์ความรู้ ทักษะ/กระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์เกี่ยวกับอาเซียน

- (3) จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน โดยกำหนด
- (3.1) ส่วนนำ (ความนำ วิสัยทัศน์ โรงเรียน สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์)
 - (3.2) โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา (โครงสร้างเวลาเรียน โครงสร้างหลักสูตรชั้นปี)
 - (3.3) คำอธิบายรายวิชา
 - (3.4) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - (3.5) เกณฑ์การจบการศึกษา
 - (3.6) จัดทำรายวิชาพื้นฐานที่บูรณาการอาเซียน รายวิชาเพิ่มเติมที่เน้นอาเซียน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นอาเซียน
 - (3.7) จัดทำหน่วยการเรียนรู้ที่ออกแบบด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ (Backward Design Process) และแผนการ

ภาพที่ 2.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ, 2555

3. รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

3.1 นโยบายการศึกษาไทย 5 ประการ เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนมีดังนี้ คือ

นโยบาย 5 ประการ ของกระทรวงศึกษาธิการในการดำเนินงานตามปฏิญญาอาเซียนด้านการศึกษาเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการอาเซียนด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

นโยบายที่ 1 การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียน เพื่อสร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมของครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษา และประชาชน เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ภายในปี 2558

นโยบายที่ 2 การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนให้มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน เช่นความรู้ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะและความชำนาญที่สอดคล้องกับการปรับตัวและการเปลี่ยนแปลงทางอุตสาหกรรม และการเพิ่มโอกาสในการหางานทำของประชาชน

นโยบายที่ 3 การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษาและครูอาจารย์ในอาเซียน รวมทั้งให้มีการยอมรับในคุณสมบัติทางวิชาการร่วมกันในอาเซียน การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาต่างๆ และการแลกเปลี่ยนเยาวชน การพัฒนาระบบการศึกษาทางไกล ซึ่งช่วยสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิต การส่งเสริมและปรับปรุงการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมทางอาชีพทั้งในขั้นต้นและขั้นต่อเนื่อง ตลอดจนส่งเสริมและเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน

นโยบายที่ 4 การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีทางการศึกษาในอาเซียน เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประกอบด้วย การจัดทำความตกลงยอมรับด้านการศึกษา การพัฒนาความสามารถ ประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพสำคัญต่างๆ เพื่อรองรับการเปิดเสรีการศึกษาควบคู่กับการเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงาน

นโยบายที่ 5 การพัฒนาเยาวชน เพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้มอบหมายให้องค์กรหลักเตรียมจัดทำแผนการดำเนินงานและแต่งตั้งคณะอนุกรรมการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมการรองรับในเรื่องดังกล่าว โดยให้พิจารณาถึงระบบการศึกษาในอาเซียน และนโยบายของประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้เกิดความร่วมมืออย่างแท้จริงในอาเซียนต่อไป (Eric and Chulanee, 2007)

3.2 กลไกการขับเคลื่อนนโยบาย

เพื่อให้บรรลุผลตามนโยบายและบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ จะมีกลไกขับเคลื่อน 5 ประการดังนี้

(1) เร่งรัดจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตามกฎหมายกำหนดโดย สาระสำคัญจะเป็นการเปิดโอกาสในการใช้ทรัพยากรมากขึ้น และสามารถพัฒนาเทคโนโลยีทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพขึ้น

(2) จัดตั้งสถาบันเพื่อวิจัยหลักสูตรและพัฒนาระบบการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมาตรฐาน ในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาของประเทศที่ผ่านมานั้น มักใช้วิธีเชิญผู้เชี่ยวชาญมาช่วยกันดำเนินการ เมื่อทำเสร็จตีพิมพ์แล้ว ผู้เชี่ยวชาญก็หมดภาระหน้าที่โดยเฉพาอย่างยิ่งในปัจจุบัน ที่ไม่มีองค์กรหรือกลไกที่จะทำการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ไม่มีเจ้าภาพที่ชัดเจนที่จะประเมินผล

การใช้หลักสูตรว่าได้ผลมากน้อยเพียงใด หลักสูตรเป็นอย่างไร ครู นักเรียน มีความเห็นอย่างไร หรือต่างประเทศมีการพัฒนาอย่างไร ซึ่งในการพัฒนาหลักสูตรของต่างประเทศนั้น จะใช้ผลจากการวิจัยในเรื่องนั้นๆ เป็นฐานในการพัฒนาหรือปรับปรุง หลายประเทศที่ประสบความสำเร็จด้านการศึกษา จึงมีองค์กรที่ทำการวิจัยและพัฒนาเรื่องนี้อย่างต่อเนื่อง

(3) สร้างความเข้มแข็งของกลไกการวัดผล ตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล พัฒนาให้มีตัวชี้วัดคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของประเทศที่เทียบเคียงได้ในระดับสากล เพื่อประเมินผลสำเร็จของระบบการศึกษาไทย ในภาพรวม ซึ่งต้องหารือร่วมกับองค์กรต่างๆ เช่น สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สทศ.) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) เป็นต้น

(4) เร่งรัดให้มีพระราชบัญญัติอุดมศึกษา เพื่อเป็นหลักประกันความเป็นอิสระ และความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันอุดมศึกษา

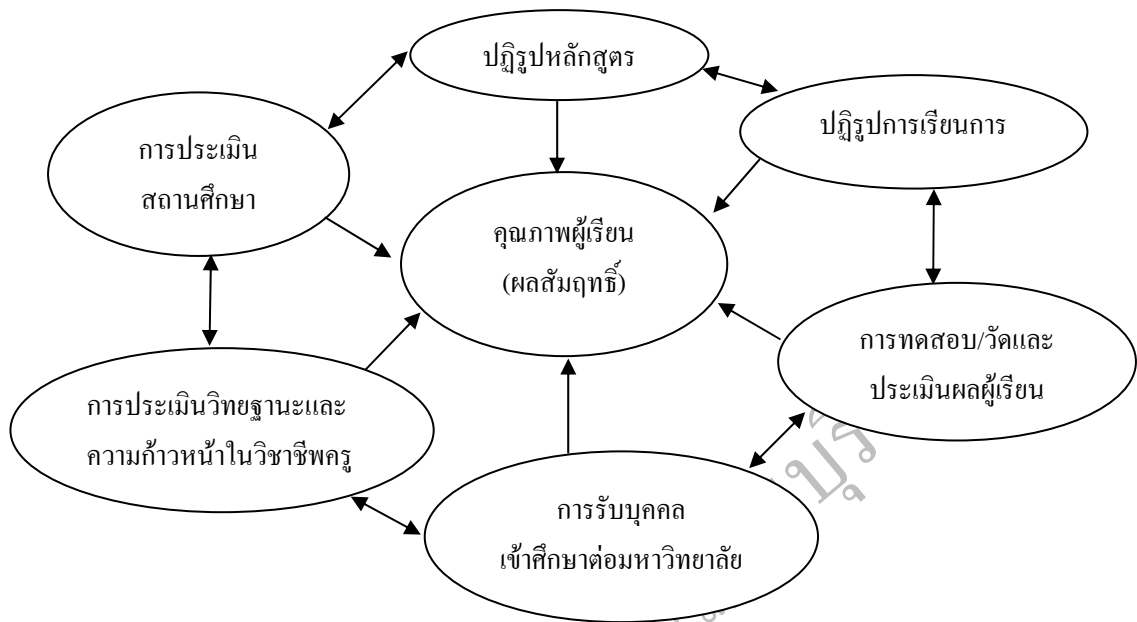
(5) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพของหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง

ในการบริหารงานให้เป็นไปตามนโยบายและกลไกดังกล่าวข้างต้นจะดำเนินการเป็น 2 ส่วนดังนี้

ตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนเรื่องสำคัญต่างๆ โดยระดมผู้ที่เกี่ยวข้อง และภาคส่วนต่างๆ เข้ามาร่วมขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม โดยเริ่มต้นจากคณะกรรมการยกระดับผลสัมฤทธิ์จากการทดสอบ PISA ของไทย เพื่อศึกษา วิเคราะห์ และกำหนดยุทธศาสตร์ในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของไทยให้อยู่ในอันดับที่ดีขึ้นอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) อย่างเป็นระบบ โดยจะระดมความคิดและการมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้องเพื่อขับเคลื่อนให้เป็นไปตามนโยบาย เป้าหมาย-คุณภาพผู้เรียนเทียบเท่าระดับนานาชาติ (PISA, IMD, World Class University)

**การกำหนดนโยบายยกระดับคุณภาพผู้เรียน
ปรับ/พัฒนาทุกระบบให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กันด้วยเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน**

ภาพที่ 2.2 ก้าวไม่ทันโลกยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ ผลสัมฤทธิ์ (IMD, PISA, Times Higher Education World Rankings, O-NET) ผลิดกำลังคนไม่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ
ที่มา : จาตุรนต์ ฉายแสง, 2556

บริบทโรงเรียนมัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร

เป็นโรงเรียนของรัฐบาลเปิดทำการสอนตั้งแต่ มัธยมศึกษาปีที่ 1-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร ที่ตั้ง 40 ซอยบางแวก 69 แขวงบางแวก เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร 10160 โทรศัพท์ 0-2410-2044 โทรสาร 0-2410-2650 มีโรงเรียนทั้งหมด 67 โรงเรียน มีผู้บริหาร จำนวน 284 คน ครูผู้สอน 5,022 คน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสาระของหลักสูตรที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมแต่ละท้องถิ่น การจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ในส่วนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาจะไม่มีช่วงชั้นจะสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

1. โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

รายชื่อโรงเรียนรัฐบาลที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาในเขตพระนครศรีอยุธยา เขตคูสิต เขตปทุมวัน เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย เขตสัมพันธวงศ์ เขตพญาไท เขตธนบุรี เขตบางกอกใหญ่ เขตคลองสาน เขตบางกอกน้อย เขตบางขุนเทียน เขตภาษีเจริญ เขตหนองแขม เขตราษฎร์บูรณะ เขตบางพลัด เขตบางซื่อ เขตจอมทอง เขตราชเทวี เขตบางแค เขตทวีวัฒนา เขตทุ่งครุ และเขตบางบอน

- 1) โรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม เขตภาษีเจริญ
- 2) โรงเรียนแจรงร้อนวิทยา เขตราษฎร์บูรณะ
- 3) โรงเรียนชินอรสวิทยาลัย เขตบางกอกน้อย
- 4) โรงเรียนไชยฉิมพลีวิทยาคม เขตภาษีเจริญ
- 5) โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา เขตปทุมวัน
- 6) โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย เขตสัมพันธวงศ์
- 7) โรงเรียนทวิธาภิเศก เขตบางกอกใหญ่
- 8) โรงเรียนทวิธาภิเศก 2 เขตบางขุนเทียน
- 9) โรงเรียนที่ปังกกรวิทยาพัฒนา (ทวีวัฒนา) ในพระราชูปถัมภ์ฯ เขตทวีวัฒนา
- 10) โรงเรียนที่ปังกกรวิทยาพัฒนา (วัดน้อยใน) ในพระราชูปถัมภ์ฯ เขตคลองสาน
- 11) โรงเรียนเทพศิรินทร์ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย
- 12) โรงเรียนธนบุรีวรเทพีพลารักษ์ เขตธนบุรี
- 13) โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เขตทวีวัฒนา
- 14) โรงเรียนนวลนรดิศวิทยาคม รัชมังกลาภิเศก เขตบางบอน
- 15) โรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม เขตราษฎร์บูรณะ
- 16) โรงเรียนบางมดวิทยา เขตจอมทอง
- 17) โรงเรียนเบญจมราชาลัย เขตพระนคร
- 18) โรงเรียนปัญญาารคุณ เขตบางแค
- 19) โรงเรียนพิทยาลงกรณ์พิทยาคม เขตบางขุนเทียน
- 20) โรงเรียนโพธิสารพิทยากร เขตคลองสาน
- 21) โรงเรียนมหารณพาราม เขตคลองสาน
- 22) โรงเรียนมัธยมวัดคันพิทยา เขตราชเทวี
- 23) โรงเรียนมัธยมวัดดาวคณอง เขตธนบุรี
- 24) โรงเรียนมัธยมวัดคูสิดาราม เขตบางกอกน้อย
- 25) โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง เขตบางกอกน้อย

- 26) โรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร เขตดุสิต
- 27) โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ เขตพระนคร
- 28) โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ เขตจอมทอง
- 29) โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม เขตหนองแขม
- 30) โรงเรียนโยธินบูรณะ เขตดุสิต
- 31) โรงเรียนโยธินบูรณะ 2 (สุวรรณสุทธารามวิทยา) เขตบางซื่อ
- 32) โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน เขตบางขุนเทียน
- 33) โรงเรียนราชินีนาถอาจารย์ สามเสนวิทยาลัย 2 เขตบางซื่อ
- 34) โรงเรียนราชวินิตบางแคปานขำ เขตบางแค
- 35) โรงเรียนราชวินิต มัชฌม เขตดุสิต
- 36) โรงเรียนฤทธิณรงค์รอน เขตบางกอกใหญ่
- 37) โรงเรียนวัดนวลนรดิศ เขตภาษีเจริญ
- 38) โรงเรียนวัดน้อยนพคุณ เขตดุสิต
- 39) โรงเรียนวัดบวรนิเวศ เขตพระนคร
- 40) โรงเรียนวัดบวรมงคล เขตบางพลัด
- 41) โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม เขตบางกอกใหญ่
- 42) โรงเรียนวัดพุทธบูชา เขตทุ่งครุ
- 43) โรงเรียนวัดรางบัว เขตภาษีเจริญ
- 44) โรงเรียนวัดราชบพิธ เขตพระนคร
- 45) โรงเรียนวัดราชโอรส เขตจอมทอง
- 46) โรงเรียนวัดราชาธิวาส เขตดุสิต
- 47) โรงเรียนวัดสระเกศ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย
- 48) โรงเรียนวัดสังเวช เขตพระนคร
- 49) โรงเรียนวัดอินทาราม เขตธนบุรี
- 50) โรงเรียนวิมุกตอารามพิทยากร เขตบางพลัด
- 51) โรงเรียนศรีอยุธยา เขตราชเทวี
- 52) โรงเรียนศิลาจารพิพัฒน์ เขตบางซื่อ
- 53) โรงเรียนศึกษานารี เขตธนบุรี
- 54) โรงเรียนศึกษานารีวิทยา เขตบางบอน
- 55) โรงเรียนสตรีวัดระฆัง เขตบางกอกน้อย

- 56) โรงเรียนสตรีวัดอัมพรสวรรค์ เขตภาษีเจริญ
- 57) โรงเรียนสตรีวิทยา เขตพระนคร
- 58) โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เขตพระนคร
- 59) โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี เขตบางขุนเทียน
- 60) โรงเรียนสวนอนันต์ เขตบางกอกน้อย
- 61) โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตราชเทวี
- 62) โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย เขตพญาไท
- 63) โรงเรียนสายปัญญา ในพระบรมราชินูปถัมภ์ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย
- 64) โรงเรียนสุวรรณพลับพลาพิทยาคม เขตตลิ่งชัน
- 65) โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม เขตบางกอกน้อย
- 66) โรงเรียนอุบลรัตน์ราชกัญญาราชวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร
(วัดปากน้ำวิทยาคม) เขตตลิ่งชัน
- 67) อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เขตทุ่งครุ

การเตรียมความพร้อมของโรงเรียนมัธยมศึกษาก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

การเตรียมความพร้อมของโรงเรียนมัธยมศึกษาก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน หมายถึง ความพร้อมให้ ผู้บริหาร ครู นักเรียน เจ้าหน้าที่ มีความรู้ ใน 3 ด้าน คือ

1. ด้านความรู้ มีความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

1.1 การเมือง ได้แก่

1.1.1 ระบอบการปกครอง ของแต่ละประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน ดังนี้คือ ประเทศเนกาการาบรูไนดารุสซาราม ปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ผู้นำ สุลต่าน สมเด็จพระราชาธิบดีฮัจญี ฮัสซานัล โบลเกียห์ มูฮิซซัดดิน วัดเดาเลาะห์ เมืองหลวง : บันดาร์เสรีเบกาวัน

ประเทศกัมพูชา การปกครองแบบราชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ ผู้นำ พระมหากษัตริย์ พระบาทสมเด็จพระบรมนาถ นโรดม สีหมุนี นายกรัฐมนตรี สมเด็จอัครมหาเสนาบดีเดโช ฮุน เซน เมืองหลวง: พนมเปญ

ประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซีย การปกครอง แบบประชาธิปไตยระบบประธานาธิบดี ผู้นำ ประธานาธิบดี เมืองหลวง : จาการ์ตา

ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว การปกครอง แบบเผด็จการคอมมิวนิสต์ แบบเบ็ดเสร็จนิยม ผู้นำ ประธานประเทศ นายจুমมะลี ไซยะสอน นายกรัฐมนตรี นายทองสิง ทำมวง เมืองหลวงเวียงจันทน์

ประเทศมาเลเซีย การปกครอง แบบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา สหพันธรัฐราชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ ผู้นำ ยังดีเปอร์ตวนอากง สมเด็จพระราชาธิบดีสุลต่าน มุฮตาซิม บิลลาห์ อับดุล ฮาลิม มุฮซซัม ซาห์ อิบนิ อัลมาร์ฮูม สุลต่าน บาคริ ซาห์ นายกรัฐมนตรี นายนาจิบ ราซัค เมืองหลวง กัวลาลัมเปอร์

ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ การปกครอง แบบเผด็จการทหารภายใต้รัฐธรรมนูญ ผู้นำ ประธานาธิบดี เต็ง เส่ง ผู้นำทางการปกครองที่มีอำนาจเด็ดขาด คือ ตาน ฉ่วย เมืองหลวง นครเนปีดอร์

ประเทศสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ การปกครอง แบบประชาธิปไตยระบบประธานาธิบดี นายเบนิกโนอากิโนที่ 3 เมืองหลวง กรุงมะนิลา

ประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ การปกครอง แบบประชาธิปไตย ระบบประธานาธิบดี ผู้นำ ประธานาธิบดี นายโทนี ดัน เค็ง ยัม นายกรัฐมนตรี นายลี เซียนลุง เมืองหลวง สิงคโปร์

ประเทศไทย การปกครอง แบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ผู้นำพระมหากษัตริย์ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาภูมิพลอดุลยเดช นายกรัฐมนตรี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร

ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม การปกครอง แบบเผด็จการคอมมิวนิสต์แบบเบ็ดเสร็จนิยม ผู้นำประธานาธิบดี นายเจือง เติน ชาง นายกรัฐมนตรี นายเหงียน เติน ฮุง (สุปราณี ไกรวัตนุสสรณ์, 2554, หน้า 87-91)

1.1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของกลุ่มอาเซียนในด้านต่างๆ ดังนี้

การที่ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิกของอาเซียน นับว่าเป็นผลดีต่อนโยบายด้านเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมากเนื่องจากสามารถต่อช่องทางด้านการค้ากับประเทศสมาชิกนอกจากนี้การค้าระหว่างสมาชิกด้วยกัน ได้ยึดหลักความถนัดในการผลิต หรือการแบ่งประเภทอุตสาหกรรมให้ประเทศสมาชิกทำการผลิตโดยไม่มีการผลิตแข่งขันกัน ประเทศไทยได้รับประโยชน์จากการเป็นสมาชิก ดังนี้

(1) ด้านการค้า ได้รับสิทธิพิเศษทางการค้าด้วยการได้หย่อนอัตราภาษีศุลกากร หรือยกเว้นภาษีที่ประเทศไทยส่งไปขายยังประเทศสมาชิก สำหรับสินค้าบางประเภท

เช่นเดียวกับที่ประเทศสมาชิกได้รับจากประเทศไทย ภายใต้ข้อตกลงของเขตการค้าเสรีอาเซียน หรืออาฟตา (AFTA: ASEAN Free Trade Area)

(2) ด้านอุตสาหกรรมได้ร่วมกับอาเซียนในการจัดตั้งโครงการอุตสาหกรรมเพื่อผลิตสินค้าสำหรับทดแทนสินค้าที่นำเข้าจากต่างประเทศอาเซียนได้เลือกอุตสาหกรรมหลักให้ประเทศสมาชิกเลือกทำการผลิต คือประเทศไทยผลิตเกลือหิน และโซดา แอชอิน โดนีเซียและมาเลเซียผลิตปุ๋ยยูเรียสังเคราะห์ผลิตเครื่องยนต์ดีเซลและฟิลิปปินส์ผลิตปุ๋ย ฟอสเฟต โครงการนี้ภายหลังมีการเปลี่ยนแปลงคือไทยเปลี่ยนเป็นผลิตแร่โพแทชสังเคราะห์ผลิตปุ๋ย โครงการฟิลิปปินส์เปลี่ยนเป็นผลิตทองแดงแปรรูปส่วนอินโดนีเซียและมาเลเซียยังคงผลิตปุ๋ยยูเรีย ตามเดิมซึ่งการร่วมมือนี้ระดับรัฐบาลส่วนภาคเอกชนก็มีการร่วมมือกัน ในอุตสาหกรรมรถยนต์โดยการแบ่งการผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ตามความถนัดของแต่ละประเทศและต่อมามีโครงการแบ่งผลิตสินค้าอุตสาหกรรม โดยผู้ผลิตจะต้องเป็น บริษัทเอกชนอย่างน้อย 2 บริษัทจากประเทศสมาชิกอย่างน้อย 2 ประเทศ

(3) ด้านการค้าและการธนาคาร นโยบายด้านการค้าและการธนาคาร ประเทศสมาชิกได้ตกลงร่วมมือกันในด้านการจัดตั้งตลาดการเงินที่ธนาคารรับรอง จัดตั้งบรรษัทการเงินอาเซียน จัดตั้งคณะกรรมการว่าด้วยการประกันภัย แห่งอาเซียน จัดตั้งกลไกยกเว้นการเก็บภาษี และป้องกันการเก็บภาษีซ้ำซ้อน และร่วมมือกับประชาคมยุโรปในการจัดตั้งกองทุนร่วม เพื่อการพัฒนา ระหว่างอาเซียนกับอีอีซี

(4) ด้านการเกษตร อาเซียนได้มีการร่วมมือกันทางด้านการเกษตรที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศสมาชิกนโยบายด้านการเกษตรได้ดำเนินการไปหลายโครงการ เช่น โครงการการสำรองอาหาร เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในยามขาดแคลนในเวลาฉุกเฉิน โครงการจัดตั้งศูนย์วางแผนพัฒนาการเกษตรของอาเซียน โครงการจัดการเกี่ยวกับอาหารภายใต้ความร่วมมือของอาเซียน-ออสเตรเลีย โครงการเทคโนโลยีการประมงภายใต้ความร่วมมือของ อาเซียน-แคนาดา โครงการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำภายใต้ความร่วมมือของอาเซียน-อีอีซี โครงการจัดตั้งด่านกักกันโรคพืชและสัตว์ในภูมิภาคอาเซียน โครงการตั้งศูนย์เมล็ดพันธุ์ไม้ป่า โครงการอนุรักษ์และจัดการดินน้ำลำธาร โครงการปลูกป่า และโครงการตลาดของทรัพยากรป่าไม้ นอกจากนี้ ยังมีโครงการอื่นที่อยู่ ในระหว่างการเจรจาตกลงอีกมาก

(5) ด้านการขนส่งและคมนาคมเป็นนโยบายที่มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวางนโยบายทางเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยเฉพาะทางด้านการขนส่งทางบก การเดินเรือและการทำเรือ การบินพลเรือน การไปรษณีย์และโทรคมนาคม

(6) ด้านการเมือง ความสามัคคีระหว่างประเทศสมาชิกของอาเซียนในการแก้ปัญหาอินโดจีน ทำให้ทั่วโลกหันมาสนใจและช่วยเหลืออินโดจีนมากขึ้น และยังช่วยแบ่งเบาภาระของประเทศไทย เกี่ยวกับปัญหาผู้อพยพอีกด้วย

(7) ด้านวัฒนธรรม ความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด ทำให้เกิดโครงการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างประเทศสมาชิกซึ่งเป็นการส่งเสริม ความเข้าใจอันดี ต่อกันมากขึ้น (<http://www.asean.moe.go.th>)

1.1.3 สิทธิเด็ก/สิทธิมนุษยชน ได้แก่

ความหมายของสิทธิมนุษยชน คือ

พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้ความหมายว่า สิทธิมนุษยชน หมายถึง ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคลที่ได้รับการรับรองหรือคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือตามกฎหมายไทย หรือตามสนธิสัญญาที่ประเทศไทยมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม

ความสำคัญของสิทธิมนุษยชน

ก่อนศตวรรษที่ 21 ประชาคมโลกในดินแดนต่างๆ เกิดความขัดแย้งแบ่งแยกในเรื่องเชื้อชาติศาสนาดินแดน ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและได้ทวีความรุนแรงขึ้นทุกขณะ ไม่ว่าจะเป็นการรังเกียจเชื้อชาติการเหยียดสีผิว และการแบ่งชนชั้น ทำให้เกิดการสังหารเข่นฆ่า การก่อการร้าย การอพยพลี้ภัย และเมื่อประชากรโลกเพิ่มมากขึ้นแต่ทรัพยากรมีจำนวนจำกัดธรรมชาติแวดล้อมเสียหายจึงเกิดการบีบคั้นให้เกิดการแย่งชิง ข่มเหงกันรุนแรง บางรัฐถึงกับทำสงครามล้างเผ่าพันธุ์ มีการกดขี่ทำร้ายซึ่งกันและกันระหว่างมนุษย์ด้วยกันเองหรือจากการกระทำของรัฐ นำมาซึ่งความหวาดกลัว ทำให้ต้องอพยพหลบหนี หรือไม่ก็ใช้วิธีรุนแรงตอบโต้ จากสาเหตุดังกล่าวจึงเกิดกระแสเรียกร้องให้ต่อต้านการกระทำเหล่านั้นซึ่งถือว่าการข่มเหงย่ำยีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ จึงเกิดการเรียกร้องให้ปฏิบัติต่อกันในฐานะที่ทุกคนเป็นมนุษย์ด้วยกันอย่างเสมอภาค ไม่ควรมีการแบ่งแยกไม่ว่าจะด้วยจากความแตกต่างของเชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา ภาษา สีผิว เพศ วัย และวัฒนธรรม หรือสิทธิอื่นใด และได้ร่วมกันแสดงเจตจำนงที่จะกำหนดหลักเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ขึ้น ซึ่งเรียกว่าสิทธิมนุษยชน

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (The Universal Declaration of Human Rights)

องค์การสหประชาชาติซึ่งเป็นองค์กรกลางของบรรดาประเทศต่างๆ ได้เป็นผู้ริเริ่มจัดทำปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน โดยที่ประชุมสมัชชาแห่งสหประชาชาติได้ให้การรับรองเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2491 และได้กำหนดในวันที่ 10 ธันวาคม ของทุกปีเป็น "วัน

สิทธิมนุษยชนแห่งโลก" เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ สำหรับสิทธิตามปรัชญาสากลแห่งสหประชาชาติจำแนกออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

- (1) สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง
- (2) สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ,

2554, หน้า 184-185)

1.1.4 กฎหมายระหว่างประเทศ หมายถึง การยึดกฎหมายเป็นหลักในการอยู่ร่วมกัน และกฎหมายต้องมีที่มาอันชอบธรรม คือมาจากอำนาจอธิปไตยของปวงชน กฎหมายจะบังคับใช้กับประชาชนอย่างเสมอภาค เท่าเทียมกันไม่เลือกปฏิบัติ จะต้องให้ความคุ้มครองภายใต้กระบวนการยุติธรรมแก่ประชาชนอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554, หน้า 188)

2. ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่

2.1 ระบบเงินตราของกลุ่มประชาคมอาเซียน ได้แก่

ประเทศเนการาบรูไนดารุสซาราม สกุลเงิน: ดอลลาร์บรูไน ดารุสซาลาม

ประเทศกัมพูชา สกุลเงิน: เรียล

ประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซีย สกุลเงิน : รูเปียห์

ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สกุลเงิน : กีบ

ประเทศมาเลเซีย สกุลเงิน : ริงกิตมาเลย์

ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ สกุลเงิน : จ๊าด

ประเทศสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สกุลเงิน : เปโซ

ประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ สกุลเงิน : ดอลลาร์สิงคโปร์

ประเทศไทย สกุลเงิน : บาท

ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สกุลเงิน : ด่อง

ของประเทศในกลุ่มอาเซียน คือ "เงินสกุลอาเซียน" จะทำให้เงินสกุลต่างๆของชาติสมาชิก หลอมรวมกันเป็นสกุลเงินที่ใหญ่ขึ้น มั่นคงขึ้น และทรงอิทธิพลมากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาไปสู่การรวมเป็นตลาดเดียวของภูมิภาคตามเป้าหมายอาเซียน ดังนั้นการประชุมสุดยอดอาเซียน ที่กรุงฮานอย เมื่อวันที่ 15-16 ธันวาคม 2541 จึงมามติเห็นชอบให้มีการศึกษาอย่างจริงจังถึงความเป็นไปได้ และความเหมาะสมในการมี เงินตราสกุลเดียว คือ "สกุลอาเซียน" เพื่อใช้กับทั้ง 10 ชาติสมาชิก (กรมอาเซียน, 2556, หน้า 122)

2.2 ระบบเศรษฐกิจของกลุ่มประชาคมอาเซียน คือ

ระบบเศรษฐกิจ (Economic) หมายถึง ความสัมพันธ์ของหน่วยเศรษฐกิจต่างๆ ภายใต้ระเบียบ กฎเกณฑ์ และแนวทางปฏิบัติของสังคมที่ยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ระบบเศรษฐกิจสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มหลัก คือ (1) แบบทุนนิยมหรือเสรีนิยม (Capitalism or liberalism) (2) ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม (Socialism) (3) แบบผสม (Mixed Economy)

การไหลเวียนโดยเสรีของ 5 องค์ประกอบที่สำคัญทางเศรษฐกิจ

สินค้า-ยกเลิกภาษีศุลกากร และการกีดกันหรืออุปสรรคทางการค้ารูปแบบอื่นๆ ในระหว่างประเทศสมาชิก สำหรับสินค้าทุกประเภท (ยกเว้นสินค้าในบัญชีรายชื่อสินค้าอ่อนไหว ตามที่ตกลงกันซึ่งอาจยังคงสงวนไว้เป็นพิเศษได้) ทั้งนี้จะทำให้ตลาดผู้บริโภคมีขนาดใหญ่ขึ้นโดยอัตโนมัติ และผู้บริหารมีโอกาสเลือกซื้อสินค้าคุณภาพอย่างหลากหลายมากยิ่งขึ้น

บริการ-ยกเลิกข้อจำกัดในการให้บริการข้ามประเทศทุกประเภทในประเทศสมาชิก (ยกเว้นประเภทบริการที่อ่อนไหวต่อความปลอดภัย และความมั่นคงของประเทศ) พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ประเทศสมาชิกเข้ามาถือหุ้นหรือลงทุนได้ไม่น้อยกว่า 70 %

การลงทุน-อนุญาตให้มีการโอนเงินทุน กำไร และเงินปันผลในระหว่างประเทศสมาชิกได้อย่างเสรี รวมทั้งกำหนดนโยบายสนับสนุนการลงทุนให้มีความสอดคล้องและไปในทิศทางเดียวกัน

ตลาดทุน-หลักการพัฒนาตลาดทุนอาเซียนที่บูรณาการการไหลเวียนของเงินทุนในระหว่างประเทศสมาชิกให้เกิดขึ้นได้โดยง่ายสะดวกและมีประสิทธิภาพ

วิชาชีพและแรงงานมีฝีมือ-สนับสนุนการออกวีซ่าและใบอนุญาตทำงานในประเทศสมาชิกสำหรับกลุ่มวิชาชีพ และแรงงานที่มีฝีมือ โดยในเบื้องต้นมีการลงนามในข้อตกลงเรียบร้อยแล้ว 7 วิชาชีพ (กรมอาเซียน, 2556, หน้า 94)

2.3 ปัจจัยการผลิต ของกลุ่มประชาคมอาเซียน มีดังนี้

คือ การให้ความสำคัญในลำดับต้นๆ กับ 12 อุตสาหกรรมเป็นพิเศษ อุตสาหกรรมที่ได้รับความสำคัญในลำดับต้นๆ ของการพัฒนาไปสู่ความเป็นตลาดเดียว ฐานการผลิตเดียว ตามพิมพ์เขียวประชาคม เศรษฐกิจ ได้แก่ ผลผลิตทางการเกษตร, การประมง, ผลิตภัณฑ์จากยาง, ผลิตภัณฑ์จากไม้, เสื้อผ้าและสิ่งทอ, รถยนต์, สินค้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์, พาณิชยกรรมอิเล็กทรอนิกส์, บริการด้านสุขภาพ, การท่องเที่ยว, การเดินทางทางอากาศ, การขนส่ง และโลจิสติกส์

2.4 แรงงาน การค้าเสรี ข้อตกลงทางการค้า ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ หมายถึง ความตกลงระหว่าง 2 ประเทศขึ้นไปโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะลดอุปสรรคทางการค้าระหว่างกันให้เหลือน้อยที่สุด เพื่อให้เกิดการค้าเสรีระหว่างกันและปัจจุบันประเทศต่างๆ ก็ได้ขยายขอบเขตของ FTA ให้ครอบคลุมการค้าด้านบริการ อาทิ บริการท่องเที่ยว การรักษาพยาบาล การสื่อสาร การขนส่ง ฯลฯ พร้อมกับการร่วมมือด้านต่างๆ เช่นการลงทุน การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา และการอำนวยความสะดวกทางการค้าด้วย

คำว่า "ประชาคมอาเซียน"มิใช่เพียงการอยู่ร่วมกันหรือมีการติดต่อสัมพันธ์กันโดยทั่วไปเท่านั้น แต่ยังเน้นความหมายไปที่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ซึ่งเป็นพัฒนาการของระดับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ (Economic Integration) มีลำดับขั้นดังนี้

(1) เขตการค้าเสรี (Free Trade Area) เป็นขั้นที่มีการยกเลิกข้อจำกัดทางการค้าในแง่ปริมาณ (Quantitative Restrictions) และกำแพงภาษี

(2) สหภาพศุลกากร (Customs Union) มีการพิจารณาปรับปรุงภาษีศุลกากรให้เหมือนกันในระหว่างประเทศสมาชิก เพื่อเลือกปฏิบัติแก่ประเทศอื่นๆ ที่อยู่ภายนอกสหภาพ

(3) ตลาดร่วม (Common Market) มีการยกเลิกข้อจำกัดต่างๆ เกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายของปัจจัยการผลิตภายในอาณาบริเวณประเทศสมาชิก

(4) การไหลเวียนของแรงงานฝีมือในอาเซียน (labor Market) แพทย์ พยาบาล ทันตแพทย์ บัญชี วิศวกร สถาปนิก ช่างสำรวจ บริการท่องเที่ยว

ความท้าทายอันยิ่งใหญ่ของการจัดตั้ง "ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน" ก็คือการจัดการกับกฎระเบียบ พิธีการทางการค้าการลงทุนที่แตกต่างกันอย่างมโหฬารของแต่ละประเทศ และกลายเป็น"ตลาดเดียว"ที่มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

เพื่อให้ภาระงานที่มากมายและท้าทายดังกล่าวเป็นไปอย่างมีทิศทาง และเป้าหมายที่ชัดเจน ในโอกาสครบรอบ 40 ปีของการจัดตั้งอาเซียน ที่ประสูติขอดีอาเซียน ครั้งที่ 13 ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2550 จึงให้ความเห็นชอบเอกสารชิ้นสำคัญ คือ "พิมพ์เขียวประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน" หรือ AEC Blueprint เพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนให้สำเร็จภายในกำหนดเวลาเป้าหมายของ พ.ศ. 2558 คือ พิมพ์เขียว ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนกำหนดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ไว้ 4 ด้านหลัก คือ

(1) การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน เอื้อให้เกิดการเคลื่อนย้ายโดยเสรีของ 5 องค์ประกอบคือ สินค้า บริการ การลงทุน เงินทุน และแรงงานฝีมือ

(2) การเป็นภูมิภาคที่มีความสามารถในการแข่งขันสูง สร้างความเข้มแข็ง 6 มิติ คือ นโยบายการแข่งขันการคุ้มครองผู้บริโภค สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา โครงสร้างพื้นฐานมาตรการภาษี และพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

(3) การเป็นภูมิภาคที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน พัฒนา 2 ด้านหลัก คือ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกับมาตรการรวมกลุ่มในอาเซียน

(4) การที่เป็นภูมิภาคที่มีการบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก เดินหน้า 2 มาตรการคือ การสร้างเขตการค้าเสรีและการมีบทบาทในห่วงโซ่อุปทานโลก (กรมอาเซียน, 2556, หน้า 87, 90)

3. ด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่

3.1 ชาติพันธุ์ ในแต่ละประเทศของกลุ่มประชาคมอาเซียน ได้แก่

อาทิ บรูไนมีชาวจีนและอินัน, ดายัคและเคลาบิต ประมาณร้อยละ 14.6 จากประชากรทั้งประเทศ 357,800 คน มาเลเซียมีชาวจีนและอินเดีย ประมาณร้อยละ 34 จากประชากรทั้งประเทศ 27 ล้านคนอินโดนีเซียมีชนกลุ่มน้อยมากกว่า 10 กลุ่มซึ่งกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดคือ ชุนดานีส และมาเลย์มีประมาณร้อยละ 39 จากประชากรทั้งประเทศ 240 ล้านคนฟิลิปปินส์มีชาวมลายูมุสลิม และชาวจีนประมาณร้อยละ 6 จากประชากรทั้งประเทศ 89 ล้านคนไทยมีชาวจีนและชาวมลายูมุสลิม ประมาณร้อยละ 25 (ยังไม่รวมชาวเขาและที่ราบสูง)จากประชากรทั้งประเทศ 65 ล้านคน สิงคโปร์มีชาวมลายูมุสลิมและอินเดีย ประมาณร้อยละ 22 จากประชากรทั้งประเทศ 4.5 ล้านคน เวียดนามมีชนกลุ่มน้อยมากกว่า 10 กลุ่มซึ่งกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดคือไต (Tay) ไท (Thai) มั่ง (Muong) และเขมร (Khmer) ซึ่งมีประมาณร้อยละ 7-8 จากประชากรทั้งประเทศ 84 ล้านคน ลาวมีชนกลุ่มน้อย 3-4 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 30 จากประชากรทั้งประเทศ 6 ล้านคน กัมพูชามีชนกลุ่มน้อยมากกว่า 5 กลุ่มรวมทั้งชนเผ่าต่างๆ คิดเป็นประมาณร้อยละ 10 จากประชากร 14 ล้านคนและพม่ามีชนกลุ่มน้อยมากกว่า 10 กลุ่มรวมทั้งชนเผ่าต่างๆ คิดเป็นประมาณร้อยละ 30 จากประชากรทั้งประเทศ 48 ล้านคน (ข่าวสดออนไลน์ ประตูลู่เออีซี, 2556)

3.2 ภาษา ของ 10 ประเทศ ได้แก่

ประเทศเนการาบรูไนดารุสซาราม ภาษาราชการ : ภาษาอาหรับ ภาษามลายู

ประเทศกัมพูชา ภาษาราชการ : ภาษาเขมร

ประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ภาษาราชการ : ภาษาอินโดนีเซีย

ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ภาษาราชการ : ภาษาลาว

ประเทศมาเลเซีย ภาษาราชการ : ภาษามลายู/ภาษามลายู

ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ภาษาราชการ : ภาษาพม่า

ประเทศสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ภาษาราชการ : ภาษาตากาล็อก, ภาษาอังกฤษ,
ภาษาฟิลิปปิน

ประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ ภาษาราชการ : ภาษาอังกฤษ, มาเลย์, จีนกลาง,
ทมิฬ

ประเทศไทย ภาษาราชการ : ภาษาไทย

ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ภาษาราชการ : ภาษาเวียดนาม

กฎบัตรอาเซียน ข้อที่ 34 ระบุไว้ว่า ภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน คือ
ภาษาอังกฤษ (กรมอาเซียน, 2556, หน้า 132-135)

3.3 ศาสนา ได้แก่

ประเทศเนการาบรูไนดารุสซาราม ศาสนา : อิสลาม พุทธ คริสต์ และฮินดู

ประเทศกัมพูชา ศาสนา : พุทธเถรวาท มหานิกาย และธรรมยุติกนิกาย

ประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ศาสนา : อิสลาม พุทธ คริสต์ และฮินดู

ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ศาสนา : พุทธ

ประเทศมาเลเซีย ศาสนา : อิสลาม พุทธ คริสต์

ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ศาสนา : พุทธ, คริสต์, อิสลาม, ฮินดู

ประเทศสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ศาสนา : โรมันคาทอลิก, โปรเตสแตนต์, อิสลาม

ประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ ศาสนา : พุทธ, อิสลาม, คริสต์, ฮินดู

ประเทศไทย ศาสนา : พุทธ, อิสลาม, คริสต์

ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ศาสนา : พุทธ มหายาน

(สุปราณี ไกรวัฒนุสรณ์, 2554, หน้า 31-50)

3.4 การแต่งกาย ได้แก่

ประเทศเนการาบรูไนดารุสซาราม ชุดประจำชาติ: ผู้หญิงจะแต่งกายด้วยเสื้อผ้า
สีสดไสและคลุมศีรษะจรดเท้าในสถานที่ราชการ โดยเฉพาะผู้หญิงมุสลิม ผู้ชายสวมเสื้อแขนยาว
ตัวเสื้อยาวถึงเข่า กางเกงขายาวแล้วนุ่งโสร่ง

ประเทศกัมพูชา ชุดประจำชาติ: Sampot เป็นเครื่องแต่งกายประจำชาติของ
ประเทศกัมพูชาซึ่งมีความคล้ายคลึงกับผ้าถุงของลาวและไทย

ประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ชุดประจำชาติ: ผ้าบาติกจัดเป็นศิลปะและงาน

ฝีมือ

ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ชุดประจำชาติ: ผ้าชิ้นทอที่ทอ เป็นลวดลายใส่เสื้อคอกลมแขนกระบอกหรือแขนยาว ผู้ชาย มักนิยมแต่งกายแบบสากล ถ้าเป็น ข้าราชการหรือผู้มีฐานะดีนิยมุ่งโจงกระเบนสวมเสื้อชั้นนอกกระดุมเม็ดเล็ก

ประเทศมาเลเซีย ชุดประจำชาติ: Baju Meleaya เป็นชุดประจำชาติของประเทศ มาเลเซียที่มีความหมายว่า "เสื้อมาเลย์" เสื้อแขนยาวและกางเกงที่มาจากผ้าไหมผ้าฝ้าย ชุดแต่งกาย ของผู้หญิงมีชื่อว่า Baju Kurung ที่ประกอบด้วยเสื้อคลุมยาวและกางเกงยาว

ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ชุดประจำชาติ: Longyi คือ เครื่อง แต่งกายออกแบบในรูปทรงกระบอกมีความยาวจากเอวจรดปลายเท้า การสวมใส่ Longyi ใช้วิธีการ ขมวดผ้าเข้าด้วยกันโดยไม่มัดหรือพับขึ้นมาถึงหัวเข่า เพื่อสะดวกในการสวมใส่

ประเทศสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ชุดประจำชาติ: ผู้ชาย นุ่งกางเกงขาสั้นเสื้อทำด้วย ใยสังเคราะห์มีปกคอตั้งแขนยาว ด้านหน้าและที่ปลายแขนเสื้อที่ข้อมือจะปักลวดลายเรียกเสื้อชนิดนี้ ว่า "บารองตากาล็อก" ผู้หญิง นุ่งกระโปรงยาวบานสวมเสื้อแขนสั้นจับจีบแล้วยกตั้งขึ้นเหนือไหล่ คู่ คล้ายปักผีเสื้อ เรียกว่า "บาลินตาวัก"

ประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ ชุดประจำชาติ: หลากหลายตามกลุ่มประชากรใน ประเทศ

ประเทศไทย ชุดประจำชาติ: ชุดไทยจักรี ประกอบด้วย สไบเฉียง จะเย็บให้ติด กับชั้นเป็นท่อนเดียวกันหรือจะมีผ้าสไบห่มต่างหากก็ได้เปิดข้างหนึ่ง ชายสไบคลุมไหล่ทั้งชาย ด้านหลังยาว

ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ชุดประจำชาติ: Ao dai เป็นชุดประจำ ชาติของเวียดนามที่ประกอบไปด้วย ชุดผ้าไหมที่พอดีตัวสวมทับกางเกงขาสั้น Ao dai เป็นชุดที่มัก สวมใส่ในงานแต่งงานและพิธีการสำคัญในประเทศ (สุปราณี ไกรวัตนุสสรณ์, 2554, หน้า 31-50)

3.5 สาธารณสุข ได้แก่

ไทยและฟิลิปปินส์ได้หารือกันในหลายประเด็น โดยเฉพาะเรื่องไข้หวัดนกซึ่งทั้ง สองฝ่ายห่วงกังวลเรื่องการแพร่ระบาดของโรคในภูมิภาค โดยพร้อมจะร่วมมือกันแลกเปลี่ยนข้อมูล และประสบการณ์เพื่อป้องกันและสกัดกั้นการขยายตัวของโรค ความร่วมมือของอาเซียนด้าน สาธารณสุขส่วนใหญ่ในปัจจุบันอยู่ภายใต้แผนงาน

- (1) การส่งเสริมความมั่นคงและความปลอดภัยด้านอาหาร
- (2) การเข้าถึงการดูแลสุขภาพและส่งเสริมการดำรงชีวิตที่มีสุขภาพสมบูรณ์
- (3) การเพิ่มศักยภาพในการควบคุมโรคติดต่อ
- (4) การรับประกันอาเซียนที่ปลอดภัยเสถียร

(5) การสร้างรัฐที่พร้อมรับกับภัยพิบัติและประชาคมที่ปลอดภัยยิ่งขึ้น (ASEAN Socio-Cultural Community Blueprint 2009-2015) (กรมอาเซียน, 2555)

3.6 สภาพทางภูมิศาสตร์ ได้แก่

สภาพภูมิประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบด้วยดินแดนส่วนที่เป็นภาคพื้นทวีปและหมู่เกาะ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีสภาพพื้นที่หลายแบบเช่น ภูเขาและที่สูง ซึ่งเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ เช่นป่าไม้ สัตว์ป่า แร่ธาตุ และเป็นต้นกำเนิดแม่น้ำสายต่างๆ ซึ่งเป็นแหล่งน้ำจืดที่มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งในด้านเป็นแหล่งอาหาร ใช้ทำการเกษตร และการคมนาคม ตลอดจนที่ราบลุ่มแม่น้ำซึ่งเป็นแหล่งการเพาะปลูก นอกจากนี้ยังมีชายฝั่งทะเลยาวเป็นแหล่งอาหารจากทะเลและเส้นทางเดินเรือทางทะเลมาตั้งแต่โบราณ (กรมอาเซียน, 2555)

3.7 เอกลักษณ์ไทย ได้แก่

กรุงเทพมหานคร เมืองหลวงของไทย มีเนื้อที่ 1,568 ตารางกิโลเมตร ประชากรประมาณ 5.6 ล้านคน นับเป็นเมืองที่มีประชากรมากที่สุดในประเทศไทย กรุงเทพมหานคร มีอายุมาแล้วกว่า 230 ปี ก่อตั้งราวคริสต์ศตวรรษที่ 15 (พุทธศตวรรษที่ 20) มีสถานที่สำคัญอย่างวัดพระแก้ว สนามหลวงเป็นสัญลักษณ์ทางประวัติศาสตร์ เนื่องจากพื้นที่ตรงนี้เคยเป็นพระบรมมหาราชวังของกษัตริย์ในต้นราชวงศ์จักรีมาก่อน มีสยามสแควร์ ตลาดนัดสวนจตุจักรเป็นสัญลักษณ์ของการช้อปปิ้ง และมีอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิเป็นจุดศูนย์กลางของการเดินทาง

3.8 บุคคลสำคัญ ได้แก่

(1) ประเทศเมียนมา วีระบุรุษและวีรสตรีของเมียนมาร์ คือ อูอองซาน ผู้นำการต่อสู้เพื่อเอกราชของพม่า และบุตรสาวคืออูอองซาน ซูจี ซึ่งได้เป็นผู้นำการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยของพม่าในปัจจุบัน

(2) ประเทศอินโดนีเซีย วีรบุรุษของอินโดนีเซีย คือ ประธานาธิบดีคนแรก ซูการ์โน ได้รับฉายาว่า "บุงการ์โน" ส่วนวีรบุรุษที่ได้รับตำแหน่งอย่างเป็นทางการคือ นายอับดุลมูอิส (Abdul Muis) หลังจากทีรัฐบาลประกาศให้มีวีรชนแห่งชาติรวม 156 คน

(3) ประเทศเวียดนามวีรบุรุษแห่งชาติของเวียดนาม คือประธานาธิบดีคนแรกโฮจิมินห์ ส่วนวีรบุรุษในประวัติศาสตร์คือ ลิทวงเกียด (LY ThuongKiet 1019-1105) ผู้เป็นนายพลในสมัยราชวงศ์ลี บทกวีของเขาถือว่าเป็นคำประกาศเอกราชครั้งแรกของชาวเวียดนาม

(4) ประเทศมาเลเซียวีรชนแห่งชาติของมาเลเซีย ได้แก่ Dato`Omn bin Jaafar คะโต๊ะออนบินจัพฟาร์ ซึ่งเป็นประธานพรรคอัมโนคนแรก ตนกูอับดุลเราะห์มาน นายกรัฐมนตรีคนแรก ตันเซงลือก (Tan Cheng Lock) ได้รับเลือกเป็นประธานคนแรกของสมาคมชาวจีนมาเลย์

(Malayan Chinese Associations) ในค.ศ. 1949 เขาผลักดันนโยบายเรื่องคนจีนในมาเลเซีย และ Tan Sri Datin Sri Cempaka Kontik Kamariah เป็นผู้นำสตรีมาเลเซียช่วยดำเนินการเรื่องสหกรณ์และการสงเคราะห์ต่างๆ อย่างได้ผล

(5) ประเทศลาววีรชนแห่งชาติของลาว คือ เจ้าอนุวงศ์ ผู้นำในการต่อสู้เพื่อรวมอาณาจักรล้านช้างในยุคอาณานิคม คือ เจ้าเพชรราช ผู้นำลาวอิสระต่อสู้กับฝรั่งเศส และเจ้าสุภานุวงศ์ ผู้นำขบวนการประเทศลาวและในที่สุดเป็นประธานาธิบดีคนแรกของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)

(6) ประเทศฟิลิปปินส์วีรชนแห่งชาติฟิลิปปินส์ ได้แก่ โฮเซ่ ริซัล ผู้จุดประกายให้แก่การปฏิวัติเอกราชของฟิลิปปินส์จากสเปนคนแรก ได้รับเกียรติให้เป็น "วีรชนแห่งชาติ" (National Hero) แอนเดรีย โบนิฟาซิโอ เป็นผู้นำขบวนการปฏิวัติ "คาตีปุนัน" (Katipunan) เอมีลิโอ อากินัลโด เป็นประธานาธิบดีคนแรกของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และลาปูลาปู (Lapu - Lapu) หัวหน้าชนพื้นเมืองที่แมกแดโนได้สังหารแมกเจลแลนผู้เดินทางเรือรอบโลกมาถึงฟิลิปปินส์ ลาปูลาปูได้รับเกียรติให้เป็นวีรบุรุษฟิลิปปินส์โนคนแรก

(7) ประเทศกัมพูชา วีรชนแห่งชาติของกัมพูชา คือ สมเด็จเจ้าสีหนุ ผู้นำและกษัตริย์ของกัมพูชาหลังจากได้รับเอกราชจากฝรั่งเศส

(8) ประเทศไทยวีรชนแห่งชาติของไทย คือพระนเรศวร พระเจ้าตากสิน ท้าวเทพกษัตรี ท้าวศรีสุนทร และท้าวสุรนารี (กรมอาเชียน, 2556, หน้า 78-83)

3.9 ประวัติศาสตร์ ได้แก่

ทุกประเทศในอาเซียนยกเว้นไทย ต่างมีวันเอกราชของชาติ อัน ได้แก่ วันที่ประกาศเอกราชจากการเป็นอาณานิคมของมหาอำนาจตะวันตก

กัมพูชาประกาศเอกราชจากการอยู่ภายใต้การอารักขาของฝรั่งเศสถึง 90 ปีในวันที่ 9 พฤศจิกายน ค.ศ. 1953

บรูไนดารุสซาลามประกาศเอกราชสมบูรณ์ในวันที่ 31 ธันวาคม ค.ศ. 1983 และเริ่มต้นปกครองประเทศด้วยระบบกษัตริย์ของตนเองในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1984 เป็นต้น ก่อนหน้านั้นบรูไนฯ ได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญและมีรัฐบาลปกครองภายในประเทศใน ค.ศ. 1959 แต่ยังคงอยู่ภายใต้อังกฤษในส่วนของกำกับการระหว่างประเทศ

ส่วนวันเอกราชของฟิลิปปินส์คือวันที่ 12 มิถุนายน โดยเริ่มประกาศเป็นวันเอกราชใน ค.ศ. 1962 ก่อนหน้านั้นขบวนการต่อสู้เพื่อเอกราชของฟิลิปปินส์ได้เคยประกาศเอกราชจากสเปนแล้วใน ค.ศ. 1896 แต่ทั้งสเปนและสหรัฐอเมริกาไม่ยอมรับ สเปนไม่อาจปราบขบวนการเอกราชได้และยกฟิลิปปินส์ให้แก่สหรัฐฯ ซึ่งชนะสงครามกับสเปนจนถึงวันที่ 4 กรกฎาคม ค.ศ. 1946

สหรัฐฯ ถึงให้เอกราชแก่ฟิลิปปินส์ (อันเป็นวันเดียวกับวันเอกราชของสหรัฐ ฯ เอง) วันที่ 4 กรกฎาคม จึงถูกใช้ในวันเอกราชในช่วงแรก กระทั่งถึงสมัยประธานาธิบดีมาคาปากาลได้ประกาศเปลี่ยนวันเอกราชใหม่มาเป็นวันที่ 12 มิถุนายน ใน ค.ศ. 1962

วันเอกราชของประเทศเมียนมาร์ (พม่า) คือ วันที่ 4 มกราคม เมื่อพม่าประกาศการเป็นเอกราชโดยสมบูรณ์จากจักรภพอังกฤษใน ค.ศ. 1948 หลังจากที่อยู่ภายใต้การปกครองอาณานิคมมา 60 ปี การต่อสู้เพื่อเอกราชของพม่ามีพลังมากขึ้นในระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง เมื่อขบวนการต่อต้านฟาสซิสต์ญี่ปุ่น นำโดยอูอองซานได้ร่วมมือกับอังกฤษในการต่อสู้ขับไล่ญี่ปุ่นที่ยึดครองพม่าออกไป จากนั้นในเดือนมกราคม ค.ศ. 1947 อังกฤษสัญญาว่าจะให้เอกราชสมบูรณ์ในอีกหนึ่งปีข้างหน้า แต่ในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1947 อองซานกับรัฐมนตรีอีก 6 คนถูกยิงตาย หลังจากการเจรจากับฝ่ายชนชาติต่างๆ ที่จะเข้าร่วมเป็นประเทศเดียวกันต่อไปในที่ประชุมปางโหลง อย่างไรก็ตาม พม่าดำเนินการประกาศเอกราชตามกำหนดเดิมต่อไป

วันเอกราชของมาเลเซียคือวันที่ 31 สิงหาคม ค.ศ. 1957 ดันกูอับดุลเราะห์มาน เป็นผู้นำคนมลายูประกาศเอกราชจากจักรภพอังกฤษ หลังการเจรจาต่อรองโดยสันติกับอังกฤษ ดินแดนของมาเลเซียตกเป็นอาณานิคมนับตั้งแต่ ค.ศ. 1511 โดยเริ่มจากการยึดครองของโปรตุเกส จากนั้นตกเป็นของดัตช์ใน ค.ศ. 1641 แล้วตกเป็นของอังกฤษใน ค.ศ. 1824 กระทั่งถูกญี่ปุ่นยึดครองใน ค.ศ. 1941 เป็นครั้งสุดท้ายต่อมาสหพันธ์มาเลเซียประกอบไปด้วยรัฐทั้งหลายในมลายา บอร์เนียวเหนือ (ต่อมาเปลี่ยนเป็นซาบাহ์) ซาราวัก และสิงคโปร์ตกลงจะประกาศเป็นประเทศร่วมกันในวันที่ 31 สิงหาคม ค.ศ. 1963 อันเป็นปีที่ 6 ของการได้เอกราชของมลายา แต่ถูกคัดค้านจากอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ จึงเลื่อนไปประกาศสหพันธ์มาเลเซียในวันที่ 16 กันยายน ค.ศ. 1963 วันดังกล่าวจึงเป็นวันมาเลเซีย (Malaysia Day) แต่คนส่วนใหญ่ฉลองวันเอกราชในวันที่ 31 สิงหาคม นอกจากคนมาเลย์ในภาคตะวันออกทำให้เกิดความไม่สบายใจกัน ดังนั้นนับจาก ค.ศ. 2010 รัฐบาลจึงประกาศให้วันมาเลย์เซีย (16 กันยายน) เป็นวันหยุดแห่งชาติด้วยอีกวัน นอกจากวันฮารีเมอร์เดก้าหรือวันเอกราช (31 สิงหาคม)

วันเอกราชของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้แก่วันที่ 2 ธันวาคม ซึ่งประกาศเป็นเอกราชของประเทศใน ค.ศ. 1975 อันเป็นปีที่ลาวสามารถเอาชนะในการต่อสู้เพื่อเอกราชสมบูรณ์จากสหรัฐอเมริกาในสงครามอินโดจีนลาวตกอยู่ใต้อาณานิคมเป็นเวลากว่า 100 ปี ก่อนหน้านี้นี้อาวมีวันเอกราชในวันที่ 12 ตุลาคม ค.ศ. 1945 อันเป็นวันที่กระบวนการต่อสู้ของพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีน ต่อมาฝ่ายลาวได้ก่อตั้งพรรคประชาชนปฏิวัติลาวใน ค.ศ. 1955 เพื่อดำเนินการต่อสู้ให้ได้เอกราชสมบูรณ์จากการกลับมายึดครองอินโดจีนของฝรั่งเศสและสหรัฐฯ จนกระทั่งได้รับชัยชนะใน ค.ศ. 1975

วันเอกราชของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามคือ วันที่ 2 กันยายน ซึ่งประกาศเอกราชจากการปกครองแบบอาณานิคมของฝรั่งเศสใน ค.ศ. 1945 ในปีนั้นญี่ปุ่น ซึ่งได้บุกอินโดจีนและขับไล่กองกำลังฝรั่งเศสออกไป ประกาศยอมแพ้ในสงครามโลกครั้งที่ 2 นำไปสู่การประกาศเอกราชของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนาม (Democratic Republic of Vietnam) ภายใต้การนำของโฮจิมินห์ แต่หลังจากนั้นฝรั่งเศสกลับเข้ามายึดครองเวียดนาม หลังจากความพ่ายแพ้ในสงครามเวียดนามเฟื้อ ฝรั่งเศสยอมเจรจา โดยมีสหรัฐ เป็นผู้ไกล่เกลี่ยนำไปสู่ข้อตกลงเจนีวาใน ค.ศ. 1954 ซึ่งแบ่งประเทศเวียดนามออกเป็น 2 ส่วนคือเวียดนามเหนือภายใต้ประธานาธิบดีโฮจิมินห์กับเวียดนามใต้ภายใต้ประธานาธิบดีโงดินเดียม การสู้รบดำเนินต่อไปโดยมีสหรัฐ ฯ หนุนช่วยเหลือเวียดนามใต้ ส่วนจีนสนับสนุนเวียดนามเหนือ สงครามอินโดจีนครั้งที่สองยุติด้วยความพ่ายแพ้ของสหรัฐ ในวันที่ 30 เมษายน ค.ศ. 1975 เวียดนามรวมประเทศได้สำเร็จและประกาศเป็นสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (Socialist Republic of Vietnam)

วันเอกราชของสิงคโปร์ ได้แก่ วันที่ 9 สิงหาคม อันเป็นวันที่สิงคโปร์ประกาศให้สิงคโปร์เป็นสาธารณรัฐที่เป็นอิสระมือธิปไตยของตนเองโดยนายลีควนยู ข้อที่ทำให้การประกาศเอกราชของสิงคโปร์แตกต่างจากประเทศอื่นๆ ในโลกคือ เป็นการประกาศเอกราชที่ฝืนเจตนารมณ์ของตนเองกล่าวคือ การประกาศเอกราชนั้นกระทำต่อประเทศสหพันธรัฐมาเลเซียซึ่งสิงคโปร์ร่วมเป็นสหพันธ์หนึ่งในการก่อตั้งมาด้วยกันใน ค.ศ. 1963 ก่อนหน้านั้นสิงคโปร์อยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษ และค่อยๆ ได้รับเอกราชจากอังกฤษทีละขั้น เมื่อได้รับเอกราชสมบูรณ์

สิงคโปร์คิดว่าอนาคตของประเทศจะมั่นคงดีกว่าหากรวมกับมาลายาทว่า หลังจากการรวมเป็นประเทศสหพันธรัฐแล้ว เกิดปัญหาความขัดแย้งที่สำคัญระหว่างคนจีนกับมาลายู นำไปสู่การปะทะและความรุนแรงทางเชื้อชาติ ที่หนักระหว่างพักการเมืองทั้งสองฝ่ายคือ พรรค People's Action Party (PAP) ของสิงคโปร์ กับ พรรค United Malays National Organization (UMNO) ของมาลายูไม่อาจตกลงกันได้ ในที่สุดฝ่ายมาเลเซียประกาศขับไล่สิงคโปร์ออกจากสหพันธรัฐนำไปสู่การประกาศเอกราชของสิงคโปร์ด้วยน้ำตานองหน้าของลีควนยู ซึ่งกล่าวว่า "ตลอดชีวิตของข้าพเจ้าเชื่อในการรวมและความสามัคคีของสองดินแดนนี้มาโดยตลอด" ในวันที่ 9 สิงหาคม ค.ศ. 1965

วันเอกราชของอินโดนีเซีย คือวันที่ 17 สิงหาคม ขบวนการชาตินิยมอินโดนีเซีย ภายใต้การนำของซูการ์โน ได้ทำการต่อสู้กับเจ้าอาณานิคมดัตช์ซึ่งปกครองพวกเขามานานนับร้อยปี ในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง ญี่ปุ่น ได้เข้ายึดครอง อินโดนีเซีย เกิดการต่อสู้กับญี่ปุ่นด้วย จนเมื่อญี่ปุ่นประกาศแพ้สงครามใน ค.ศ. 1945 ฝ่ายชาตินิยมอินโดนีเซียจึงรีบถือโอกาสนั้นประกาศเอกราชของอินโดนีเซียจากเนเธอร์แลนด์ ก่อนที่การต่อสู้จะได้รับชัยชนะ การประกาศเอกราชครั้งนี้ยัง

ต่างจากของประเทศอื่นการประกาศเอกราชจะทำในบ้านของซูการ์โนในกรุงจาการ์ตาจากนั้นมีการส่งข้อความในคำประกาศนั้นโดยทางลับไปยังที่ต่างๆแล้วนำไปออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงไปทั่วทั้งประเทศ ทำให้ประชาชนทั้งประเทศได้ยื่นการประกาศเอกราชด้วย วันเอกราชของอินโดนีเซียยังถูกทำให้จำได้ง่ายๆ ด้วยการโยนไปถึงจำนวนของหมู่เกาะทั้งหมดในอินโดนีเซียที่มีทั้งสิ้นถึง 17,845 เกาะนั้นคือวันที่ 17 เดือน 8 ปี 45 (กรมอาเซียน, 2556 , หน้า 73-77)

3.10 มีความรู้เกี่ยวกับกฎบัตรอาเซียน ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยนำมาเฉพาะหมวดที่เป็นหัวข้อสำคัญดังนี้

หมวดที่ 1 ความมุ่งประสงค์และหลักการ

หมวดที่ 2 สภาพบุคคล

หมวดที่ 3 สมาชิกภาพ

หมวดที่ 4 องค์กร

หมวดที่ 5 องค์กรภาวะที่มีความสัมพันธ์กับอาเซียน

หมวดที่ 6 ความคุ้มกันและเอกสิทธิ์

หมวดที่ 7 การตัดสินใจ

หมวดที่ 8 การระงับข้อพิพาท

หมวดที่ 9 งบประมาณและการเงิน

หมวดที่ 10 การบริหารและขั้นตอนการดำเนินงาน

หมวดที่ 11 อัตลักษณ์และสัญลักษณ์

หมวดที่ 12 ความสัมพันธ์ภายนอก

หมวดที่ 13 บทบัญญัติทั่วไปและบทบัญญัติสุดท้าย

3.11 ความหมาย ความสำคัญ

เป็นความตกลงระหว่างประเทศเพื่อให้สถานะทางกฎหมายหรือนิติฐานะแก่อาเซียนรวมถึงวางกรอบโครงสร้างองค์กรใหม่เพื่อให้อาเซียนเป็นหน่วยงานที่ยึดมั่นมากยิ่งขึ้นต่อกติกาและกฎหมายต่างๆ ที่สมาชิกร่วมกันกำหนดขึ้น อันจะนำมาซึ่งการเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สาระสำคัญของกฎบัตรอาเซียน

หมวดที่ 1

ความมุ่งประสงค์และหลักการ

ข้อ 1

ความมุ่งประสงค์

ความมุ่งประสงค์ของอาเซียน คือ

1. เพื่อธำรงรักษาระดับและเพิ่มพูนสันติภาพ ความมั่นคงและเสถียรภาพกับทั้งเสริมสร้างคุณค่าทางสันติภาพในภูมิภาคให้มากขึ้น
2. เพื่อเพิ่มความสามารถในการปรับตัวยืดหยุ่นสู่ภาวะปกติของภูมิภาคโดยการส่งเสริมความร่วมมือด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคมวัฒนธรรมให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น
3. เพื่อธำรงรักษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้เป็นเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์และปราศจากอาวุธที่มีอานุภาพล้างสูงอื่นๆ ทุกชนิด
4. เพื่อให้แน่ใจว่าประชาชนและรัฐสมาชิกของอาเซียนอยู่ร่วมกับประชาคมโลกได้โดยสันติในสถานะที่เป็นธรรม มีประชาธิปไตยและความปรองดองกัน
5. เพื่อสร้างตลาดและฐานการผลิตเดียวที่มีเสถียรภาพ มั่งคั่ง มีความสามารถในการแข่งขันสูง และมีการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจ ซึ่งมีการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการเคลื่อนย้ายอย่างเสรีของสินค้า บริการและการลงทุน การเคลื่อนย้ายที่ได้รับความสะดวกของนักธุรกิจผู้ประกอบการวิชาชีพ ผู้มีความสามารถพิเศษและแรงงาน และการเคลื่อนย้ายอย่างเสรียิ่งขึ้นของเงินทุน
6. เพื่อบรรเทาความยากจนและลดช่องว่างการพัฒนาภายในอาเซียน โดยผ่านความช่วยเหลือซึ่งกันและกันและความร่วมมือ
7. เพื่อเสริมสร้างประชาธิปไตย เพิ่มพูนธรรมาภิบาลและหลักนิติธรรมตลอดจนส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน โดยคำนึงถึงสิทธิและหน้าที่ของรัฐสมาชิกของอาเซียน
8. เพื่อตอบสนองอย่างมีประสิทธิภาพ ตามหลักความมั่นคงที่ครอบคลุมในทุกมิติ ต่อสิ่งท้าทายทุกรูปแบบ อาชญากรรมข้ามชาติและสิ่งท้าทายข้ามพรมแดนอื่นๆ
9. เพื่อสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อให้แน่ใจว่าในภูมิภาคมีการคุ้มครองสภาพแวดล้อม ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ การอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมและคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

10. เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยผ่านความร่วมมือที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นในด้านการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเสริมสร้างพลังประชาชนและเสริมสร้างความเข้มแข็งแห่งประชาคมอาเซียน

11. เพื่อเพิ่มพูนความเป็นอยู่ที่ดีและการดำรงชีวิตของประชาชนอาเซียนด้วยการให้ประชาชนมีโอกาสที่ทัดเทียมกันในการเข้าถึง การพัฒนามนุษย์ สวัสดิการสังคม และความยุติธรรม

12. เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือในการสร้างสภาพแวดล้อม ที่ปลอดภัยมั่นคง และปราศจากยาเสพติด สำหรับประชาชนของอาเซียน

13. เพื่อส่งเสริมอาเซียนที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งทุกภาคส่วนของสังคมได้รับการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากกระบวนการรวมตัวและการสร้างประชาคมอาเซียน

14. เพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์ของอาเซียน โดยผ่านการส่งเสริมความสำนึกถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมรดกของภูมิภาคยิ่งขึ้น

15. เพื่อธำรงไว้ซึ่งความเป็นศูนย์รวมและบทบาทเชิงรุกของอาเซียนในฐานะพลังขับเคลื่อนหลักในความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างอาเซียนและหุ้นส่วนนอกภูมิภาค ในภาพแบบของภูมิภาค ที่เปิดกว้างโปร่งใส และไม่ปิดกั้น

ข้อ 2

หลักการ

1. ในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุความมุ่งประสงค์ตามข้อ 1 อาเซียนและรัฐสมาชิกอาเซียนยืนยันทันทีและยึดมั่นในหลักการพื้นฐานที่ปรากฏในปฏิญญา ความตกลง อนุสัญญา ข้อตกลง สนธิสัญญา และตราสารอื่นๆ ของอาเซียน

2. ให้อาเซียนและรัฐสมาชิกอาเซียนปฏิบัติตามหลักการดังต่อไปนี้

(ก) การเคารพเอกราช อธิปไตย ความเสมอภาค บูรณภาพแห่งดินแดน และ อัตลักษณ์แห่งชาติของรัฐสมาชิกอาเซียนทั้งปวง

(ข) ความผูกพันและความรับผิดชอบร่วมกันในการเพิ่มพูนสันติภาพความมั่นคง และความมั่งคั่งของภูมิภาค

(ค) การไม่ใช้การรุกรานและการข่มขู่จะใช้หรือการใช้กำลังหรือการกระทำอื่นใด ใน ลักษณะที่ขัดต่อกฎหมายระหว่างประเทศ

(ง) การอาศัยการระงับข้อพิพาทโดยสันติ

(จ) การไม่แทรกแซงกิจการภายในของรัฐสมาชิกอาเซียน

(ฉ) การเคารพสิทธิของรัฐสมาชิกทุกรัฐในการอ้างประชาชาติของตนโดยปราศจากการแทรกแซง การบ่อนทำลาย จากการบังคับจากภายนอก

(ซ) การปรึกษาหารือที่เพิ่มพูนขึ้นในเรื่องที่มีผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อผลประโยชน์ร่วมกันของอาเซียน

(ช) การยึดมั่นต่อหลักนิติธรรม ธรรมเนียมปฏิบัติหลักการประชาธิปไตยและรัฐบาลตามรัฐธรรมนูญ

(ฅ) การเคารพเสรีภาพพื้นฐาน การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และส่งเสริมความยุติธรรมทางสังคม

(ญ) การยึดมั่นกฎบัตรสหประชาชาติและกฎหมายระหว่างประเทศรวมถึง กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ ที่รัฐสมาชิกอาเซียนยอมรับ

(ฎ) การละเว้นจากการมีส่วนร่วมในนโยบายหรือกิจกรรมใดๆ รวมถึงการใช้ดินแดนของตน ซึ่งดำเนินการโดยรัฐสมาชิก อาเซียน หรือรัฐที่มีใช่สมาชิกอาเซียนหรือผู้กระทำที่ไม่ใช่รัฐใดๆ ซึ่งคุกคามอธิปไตย บูรณภาพแห่งดินแดน หรือเสถียรภาพทางการเมืองและเศรษฐกิจของรัฐสมาชิกอาเซียน

(ฏ) การเคารพในวัฒนธรรม ภาษาและศาสนาที่แตกต่างกันของประชาชน อาเซียนโดยเน้นคุณค่าร่วมกันของประชาชนอาเซียน ด้วยจิตวิญญาณของเอกภาพในความหลากหลาย

(ฐ) ความเป็นศูนย์กลางของอาเซียนในความสัมพันธ์ภายนอกทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยคงไว้ซึ่งความร่วมมืออย่างแข็งขัน การมองไปภายนอก การไม่ปิดกั้น และการไม่ตีพิมพ์ปฏิบัติ

(ฑ) การยึดมั่นในกฎการค้าพหุภาคีและระบบของอาเซียนซึ่งมีกฎเป็นพื้นฐานสำหรับการปฏิบัติตามข้อผูกพันทางเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพ และการลดอย่างค่อยเป็นค่อยไปเพื่อไปสู่การขจัดอุปสรรคทั้งปวงต่อการรวมตัวทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคในระบบเศรษฐกิจซึ่งขับเคลื่อน โดยตลาด (กรมอาเซียน, 2556, หน้า 2-37)

3.12 เป้าหมายและหลักการ

กฎบัตรอาเซียนมีเป้าหมายเพื่อเปลี่ยนให้อาเซียนเป็นองค์กรที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางของความร่วมมือด้วยการจัดตั้งกลไกใหม่ๆ เพื่อปกป้องและส่งเสริมผลประโยชน์ของประชาชนอาเซียน เช่น คณะกรรมาธิการระหว่างรัฐบาลอาเซียน ว่าด้วยสิทธิมนุษยชน โดยผู้นำอาเซียนทั้ง 10 ประเทศได้ร่วมลงนามในกฎบัตรอาเซียน เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน ค.ศ. 2007 และเริ่มมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม ค.ศ. 2008 (กรมอาเซียน, 2556, หน้า 28)

3.13 องค์กรอาเซียน

กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ เลขที่ 443 กระทรวงการต่างประเทศ ถนนศรีอยุธยา แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

3.14 องค์กรที่มีความสัมพันธ์กับอาเซียน

1. รัฐสภา

สมัชชารัฐสภาอาเซียน (กรมอาเซียน, 2556, หน้า 46-49)

3.15 กระบวนการตัดสินใจที่ผู้นำของแต่ละประเทศได้ร่วมกันก่อตั้งประชาคมอาเซียนมีดังนี้

ประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ร่วมมือกันและตัดสินใจร่วมกัน

เรา บรรดาประชาชน ของรัฐสมาชิกของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) โดยมีประมุขรัฐหรือหัวหน้ารัฐบาลของ บรูไนดารุส ซาลาม ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาเลเซีย สหภาพพม่า สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ราชอาณาจักรไทย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามเป็นผู้แทน

รับทราบ ด้วยความพึงพอใจในความสำเร็จอย่างสูงและการขยายตัวของอาเซียนนับตั้งแต่มีการก่อตั้งขึ้นที่กรุงเทพมหานครด้วยการประกาศใช้ปฏิญญาอาเซียน

ระลึกถึงการตัดสินใจจัดทำกฎบัตรอาเซียน ตามแผนปฏิบัติการเวียงจันทน์ ปฏิญญาทวิภาคีว่าด้วยการจัดทำกฎบัตรอาเซียนและปฏิญญาเซบูว่าด้วยแผนแม่บทของกฎบัตรอาเซียน

ตระหนักถึงการมีผลประโยชน์ร่วมกันและการพึ่งพากันอาศัยกันระหว่างประชาชนและรัฐสมาชิกอาเซียนซึ่งมีความผูกพันกันทางภูมิศาสตร์ตลอดจนมีวัตถุประสงค์เดียวกันและชะตากรรมร่วมกัน

ได้รับแรงบันดาลใจและรวมกันภายใต้วิสัยทัศน์เดียวกันและอัตลักษณ์เดียวกัน และประชาคมที่มีความเอื้ออาทรเดียวกัน

รวมกันด้วยความปรารถนาเดียวกันและเจตจำนงร่วมกันที่จะดำรงอยู่ในภูมิภาคแห่งสันติภาพ ความมั่นคงและเสถียรภาพที่ถาวร มีการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน มีความมั่งคั่งและความก้าวหน้าทางสังคมร่วมกัน และที่จะส่งเสริมผลประโยชน์ อุดมการณ์ และความมุ่งมั่นปรารถนาที่สำคัญของเรา

เคารพความสำคัญพื้นฐานของมิตรภาพและความร่วมมือและหลักการแห่งประชาธิปไตย ความเสมอภาค บุรณภาพแห่งดินแดน การไม่แทรกแซงกัน นันทามติ และเอกภาพในความหลากหลาย

ยึดมั่นในหลักการแห่งประชาธิปไตย หลักนิติธรรม และธรรมาภิบาล การเคารพและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน

ตกลงใจที่จะทำให้น้ำใจถึงการพัฒนาร่วมกันที่ยั่งยืนเพื่อประโยชน์ของประชาชนรุ่นปัจจุบันและอนาคต และ ตัดสินใจให้ความเป็นอยู่ที่ดีการดำรงชีวิตและสวัสดิการของประชาชนเป็นศูนย์กลางของกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียน

เชื่อมั่นในความจำเป็นที่จะกระชับสายสัมพันธ์ที่มีอยู่ของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในระดับภูมิภาคเพื่อบรรลุประชาคมอาเซียนที่มีความเหนียวแน่นทางการเมือง การรวมตัวทางเศรษฐกิจ และมีความรับผิดชอบทางสังคม เพื่อที่จะตอบสนองอย่างมีประสิทธิภาพต่อความท้าทายและโอกาสในปัจจุบันและอนาคต

ผูกพันที่จะเร่งสร้างประชาคมอาเซียนโดยผ่านความร่วมมือและการรวมตัวในภูมิภาคที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งโดยการจัดตั้งประชาคมอาเซียนซึ่งประกอบด้วยประชาคมความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนตามที่ระบุไว้ในปฏิญญาบาหลีว่าด้วยข้อตกลงอาเซียนฉบับที่ 2

ในการนี้ จึงตกลงที่จะจัดทำกรอบทางกฎหมายและทางสถาบันของอาเซียนโดยกฎบัตรนี้

และเพื่อการนี้ ประมุขรัฐหรือหัวหน้ารัฐบาลของรัฐสมาชิกอาเซียนซึ่งมาประชุมกันที่สิงคโปร์ในวาระประวัติศาสตร์ครบรอบ 40 ปีของการก่อตั้งอาเซียนนี้ (กรมอาเซียน, 2556, หน้า 1-2)

3.16 การระงับข้อพิพาท คือ ข้อตกลงการระงับข้อพิพาทเริ่มจากการมาร่วมมือกันของประเทศดังนี้

ติมอร์ตะวันออก (เรียกอย่างเป็นทางการว่า สาธารณรัฐประชาธิปไตยแห่งติมอร์-เลสเต) ถือเป็นรัฐที่ถือกำเนิดขึ้นมาใหม่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยแยกตัวออกจากอินโดนีเซีย ในทางประวัติศาสตร์ ติมอร์ตะวันออกเคยเป็นอาณานิคมของโปรตุเกส ตั้งแต่ ค.ศ. 1520 แต่ต่อมาภายหลังโปรตุเกสได้ประกาศถอนตัวออกไปอย่างกะทันหัน จึงเป็นเหตุให้อินโดนีเซียถือโอกาสส่งทหารเข้าไปยึดครองดินแดนและผนวกติมอร์ตะวันออกเข้าเป็นจังหวัดที่ 27 ของอินโดนีเซีย อย่างไรก็ตามชาวติมอร์ตะวันออกได้ทำการเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาลอินโดนีเซียอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งได้รับเอกราชและแยกตัวเป็นอิสระอย่างเป็นทางการเมื่อ ค.ศ.

1998 ต่อมาติมอร์ตะวันออกได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติและได้ตกลงเรียกชื่อประเทศอย่างเป็นทางการว่า ติมอร์-เลสเต (Timor -Leste) ซึ่งเป็นชื่อในภาษาโปรตุเกสติมอร์ตะวันออกอยู่ในฐานะผู้สังเกตการณ์ของอาเซียนตั้งแต่ พ.ศ. 2545/ค.ศ. 2002 และได้ยื่นสมัครเข้าเป็นสมาชิกอาเซียนอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2554/ ค.ศ. 2011

ปัญหาพิพาททะเลจีนใต้ ทะเลจีนใต้ถือเป็นส่วนหนึ่งของมหาสมุทรแปซิฟิก และเป็นทะเลกึ่งปิดที่เชื่อมต่อระหว่างเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่หมู่เกาะที่สำคัญคือ สแปรตลีย์ และพาราเซล ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ ในสมัยโบราณทะเลจีนใต้ถือเป็นเส้นทางการค้าที่สำคัญของจีน ญี่ปุ่น และเอเชียอาคเนย์ ขณะที่ในปัจจุบันทะเลจีนใต้กลายเป็นจุดสำคัญของโลก ทั้งในทางการเมือง ความมั่นคง และทางเศรษฐกิจ เนื่องจากเป็นเส้นทางการขนส่งสินค้าและพลังงานระหว่างภูมิภาคต่างๆ ของโลกกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเอเชียตะวันออก นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งทรัพยากรประมงที่อุดมสมบูรณ์และคาดว่าเป็นแหล่งทรัพยากรน้ำมันและก๊าซธรรมชาติขนาดใหญ่ ส่งผลให้รัฐต่างๆ ได้แก่ บรูไน มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ เวียดนาม และจีน แย่งชิงกันเข้าครอบครองพื้นที่ในทะเลจีนใต้จนเกิดพื้นที่อ้างสิทธิ์ทับซ้อนกันทางทะเล และกลายเป็นปัญหาการขัดแย้งกันดังกล่าว โดยที่ทะเลจีนใต้มีอาณาบริเวณครอบคลุมพื้นที่กว้างใหญ่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อาเซียนจึงมีบทบาทสำคัญในการธำรงไว้ซึ่ง สันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงในทะเลจีนใต้ เพื่อเกื้อกูลต่อการส่งเสริมความร่วมมือกับจีนเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยเฉพาะการปฏิบัติตามปฏิญญาว่าด้วยการปฏิบัติของภาคีในทะเลจีนใต้ พ.ศ. 2545 เพื่อมุ่งสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจ และส่งเสริมความร่วมมือทางทะเลระหว่างอาเซียนกับจีน ซึ่งช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดและป้องกันมิให้ความขัดแย้งขยายตัว จนกว่าประเทศที่เกี่ยวข้องจะบรรลุการแก้ไขปัญหาเขตทางทะเลและพื้นที่อ้างสิทธิ์ทับซ้อนระหว่างกันตามกฎหมายระหว่างประเทศ

เขตแห่งสันติภาพ เสรีภาพและความเป็นกลาง หมายถึง ปฏิญญาที่ลงนามเมื่อ ค.ศ. 1971 โดยรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์เพื่อส่งเสริมบรรยากาศความร่วมมือเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม พร้อมผลักดันให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กลายเป็นเขตปลอดอิทธิพลจากรัฐมหาอำนาจในยุคสงครามเย็น นอกจากนี้ปฏิญญานี้ยังให้ความสำคัญกับการเคารพในบูรณภาพแห่งดินแดนของรัฐสมาชิก การงดใช้กำลังทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การระงับข้อพิพาทโดยสันติวิธี การไม่แทรกแซงกิจการภายในและการเคารพสิทธิของรัฐต่างๆ อย่างเท่าเทียมกันซึ่งถือเป็นช่องทางสำคัญในการสถาปนาสันติภาพ เสรีภาพและความเป็นกลางอย่างแท้จริงภายในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จับมือไม่จับปืน

สนธิสัญญาเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นสนธิสัญญาระดับอาวุธนิวเคลียร์ระหว่าง 10 ประเทศสมาชิกอาเซียน โดยมีการลงนามในกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม ค.ศ. 1995 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 28 มีนาคม ค.ศ. 1997 โดยมุ่งหมายให้ประเทศภาคีห้ามพัฒนา ผลิต จัดซื้อ ขนส่ง ทดสอบหรือได้มาซึ่งครอบครองหรือควบคุมเหนืออาวุธนิวเคลียร์ รวมถึงห้ามให้รัฐใดรัฐหนึ่งปล่อยหรือทิ้งวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นกัมมันตภาพรังสีลงบนพื้นดิน ทะเลและอากาศ สนธิสัญญาดังกล่าวถือเป็นแรงขับเคลื่อนเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและสันติภาพในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และยังสะท้อนให้เห็นถึงความพยายามของอาเซียนในการสนับสนุนกระบวนการไม่แพร่กระจายอาวุธนิวเคลียร์ในระดับโลก

ช่องแคบมะละกา เป็นช่องแคบระหว่างคาบสมุทรมลายูกับเกาะสุมาตรา (มีความกว้างประมาณ 5 ไมล์และยาวประมาณ 600 ไมล์) ความโดดเด่นทางภูมิศาสตร์ที่เชื่อมโยงระหว่างมหาสมุทร อินเดียกับมหาสมุทรแปซิฟิก ส่งผลให้ช่องแคบมะละกากลายเป็นจุดยุทธศาสตร์ทางด้านพาณิชย์และยุทธนาวิ โดยเส้นทางเดินเรือ หรือกิจกรรมขนส่งทางทะเล อาทิ การขนส่งน้ำมันดิบจากตะวันออกกลาง เข้าสู่ญี่ปุ่น ล้วนจำเป็นต้องกระทำผ่านช่องแคบมะละกา ขณะเดียวกันการลำเลียงเรือรบของรัฐบาลอำนาจอย่างสหรัฐอเมริกาเพื่อแผ่แสนยานุภาพทางทะเล ก็จำเป็นต้องกระทำผ่านช่องแคบแห่งนี้เช่นกัน อีกประการหนึ่ง ช่องแคบแห่งนี้ยังอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติซึ่งผลให้เกิดความขัดแย้งและการแข่งขันในหลากหลายรูปแบบ อาทิ การปล้นเรือสินค้าโดยกลุ่มโจรสลัด การก่อวินาศกรรมเพื่อจมเรือเดินสมุทร หรือการวางกำลังทหาร ของรัฐชายฝั่งอย่างอินโดนีเซีย มาเลเซีย และสิงคโปร์ เพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ทางทะเล (กรมอาเซียน, 2556, หน้า 64-72)

3.17 อัตลักษณ์ สัญลักษณ์ ของประชาคมอาเซียนมีดังนี้

รวงข้าวสีเหลือง 10 ต้น คือ ประเทศ สมาชิก 10 ประเทศ ที่รวมตัวกันเพื่อมิตรภาพและความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน อยู่ในพื้นที่วงกลมสีแดง สีขาว และสีน้ำเงิน แสดงถึงความเป็นเอกภาพ ตัวอักษร ASEAN สีน้ำเงิน แสดงถึงความมุ่งมั่นที่จะทำงานร่วมกันเพื่อความมั่นคง สันติภาพ เอกภาพ และความก้าวหน้าของประเทศสมาชิกอาเซียน

สีแดง คือ ความกล้าหาญและสามัคคี

สีน้ำเงิน คือ สันติภาพและความมั่นคง

สีขาว คือ ความบริสุทธิ์

สีเหลือง คือ ความเจริญรุ่งเรือง

3.18 ความสัมพันธ์กับภายนอก ของประชาคมอาเซียน ได้แก่

การดำเนินความสัมพันธ์ภายนอก กฎบัตรอาเซียนได้ระบุให้อาเซียนได้พัฒนาความสัมพันธ์ฉันมิตรและช่องทางเจรจาความร่วมมือและความเป็นหุ้นส่วนเพื่อผลประโยชน์ร่วมกันกับนานาประเทศ องค์การและสถาบันระดับอนุภูมิภาค ระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ บนพื้นฐานหลักการของอาเซียนที่จะเป็นพลังขับเคลื่อนหลักในการจัดการภูมิภาคที่อาเซียนได้ริเริ่มขึ้น และสร้างไว้ซึ่งความเป็นแกนกลางของอาเซียนใน โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และให้ที่ประชุมสุดยอดอาเซียนกำหนดแนวนโยบายยุทธศาสตร์ของความสัมพันธ์ภายนอกของอาเซียน โดยผ่านการเสนอแนะของที่ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน

กฎอาเซียนยังได้ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับความรับผิดชอบในการเป็นผู้ประสานงานกับคู่เจรจา คณะกรรมการอาเซียนในประเทศที่สามและองค์การระหว่างประเทศ รวมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับการมอบสถานภาพอย่างเป็นทางการให้แก่ภาคีภายนอกฐานะคู่เจรจา ประเทศคู่เจรจาเฉพาะสาขา หุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาผู้สังเกตการณ์พิเศษ ผู้ได้รับเชิญ หรือสถานภาพอื่นๆ ที่อาจจัดตั้งขึ้นต่อไป ได้ระบุแนวทางการมีสัมพันธ์กับระบบสหประชาชาติ และองค์การและสถาบันระหว่างประเทศอื่นๆ ด้วย

ทั้งนี้ กฎบัตรอาเซียนได้เปิดให้รัฐที่ไม่ใช่สมาชิกอาเซียนอาจพิจารณาแต่งตั้งและส่งเอกอัครราชทูตเป็นผู้แทนประจำอาเซียนโดยให้ที่ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนเป็นผู้ตัดสินใจเกี่ยวกับผู้แทนดังกล่าว ในการนี้ นับถึงปัจจุบัน (พฤษภาคม 2556) ได้มีการแต่งตั้งเอกอัครราชทูตต่างประเทศประจำอาเซียนแล้วกว่า 60 คนและมีการจัดตั้งคณะกรรมการอาเซียนในประเทศที่สามกว่า 30 ประเทศทั่วโลก

อาเซียนกับคู่เจรจา คู่เจรจาเต็มตัวของอาเซียน ประกอบด้วย (1) ออสเตรเลีย (2) นิวซีแลนด์ (3) ญี่ปุ่น (4) จีน (5) สาธารณรัฐเกาหลี (6) อินเดีย (7) แคนาดา (8) สหรัฐอเมริกา (9) รัสเซีย และ (10) สหภาพยุโรป

ออสเตรเลียเป็นประเทศแรกที่สถาปนาความสัมพันธ์กับอาเซียนในฐานะประเทศคู่เจรจาโดยมีนิวซีแลนด์เป็นคู่เจรจาลำดับที่ 2 จีนเป็นประเทศคู่เจรจาประเทศแรกที่ริเริ่มการจัดตั้งเขตการค้าเสรีกับอาเซียนและเป็นคู่เจรจาประเทศแรกที่เข้าเป็นภาคีความตกลงสนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และยังเป็นประเทศที่มีอาวุธนิวเคลียร์ประเทศที่แสดงความพร้อมที่จะลงนามในพิธีสารต่อท้ายสนธิสัญญาเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่วนญี่ปุ่น เป็นประเทศแรกที่จัดตั้งกรอบการประชุมความร่วมมือด้านการต่อต้านการก่อการร้ายอย่างเป็นทางการกับอาเซียน เมื่อปี 2524 และสาธารณรัฐเกาหลีมี

ความสัมพันธ์เป็นคู่เจรจาอย่างเป็นทางการกับอาเซียนในปี 2534 โดยทั้งสองฝ่ายได้ลงนามปฏิญญาร่วมว่าด้วยความสัมพันธ์หุ้นส่วนความร่วมมือรอบด้านครอบคลุมความร่วมมือในด้านต่างๆ มากมาย

อาเซียนและแคนาดา เริ่มต้นความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการในปี 2550 โดยเมื่อ ปี 2524 ได้มีการลงนามความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านเศรษฐกิจเพื่อเป็นกรอบการดำเนินการความร่วมมือเพื่อพัฒนาการค้าและอุตสาหกรรม รวมทั้งมีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน-แคนาดา เพื่อเป็นกลไกส่งเสริมและติดตามความคืบหน้าของการดำเนินการความร่วมมือระหว่างกัน

อาเซียนและสหรัฐอเมริกา มีความร่วมมือที่ใกล้ชิดกันในด้านการค้า การต่อต้านการก่อการร้าย โดยมีการจัดทำปฏิญญาร่วมอาเซียนอาเซียน-สหรัฐอเมริกาเพื่อความร่วมมือในการต่อต้านการก่อการร้ายระหว่างประเทศในปี 2545 ส่วนด้านเศรษฐกิจ ทั้งสองฝ่ายได้ลงนามในเอกสารกรอบความตกลงการค้าและการลงทุน ซึ่งมีเป้าหมายหลักในการร่วมมือกับอาเซียนเกี่ยวกับการสนับสนุนการรวมตัวของอาเซียน ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ และการเสริมสร้างประสิทธิภาพของสำนักเลขาธิการอาเซียน

รัสเซียได้เริ่มสถาปนาความสัมพันธ์ในฐานะคู่หารือกับอาเซียน และพัฒนาความสัมพันธ์จนได้รับสถานะประเทศคู่เจรจาในปี 2539 อาเซียนและรัสเซียมีความสัมพันธ์กันทั้งด้านการเมืองและความมั่นคงเศรษฐกิจและความร่วมมือเพื่อการพัฒนา

อาเซียนและสหภาพยุโรป มีความสัมพันธ์ในระดับกลุ่มระหว่างกันมาเป็นเวลานานและได้พัฒนาเป็นคู่เจรจาอย่างเป็นทางการเมื่อปี 2520 ปัจจุบัน แนวทางการดำเนินการความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนและสหภาพยุโรปเป็นไปตามแผนปฏิบัติการบันดาร์เสรีเบกาวันว่าด้วยการเพิ่มพูนความสัมพันธ์หุ้นส่วนระหว่างกัน ปี 2556-2563 โดยครอบคลุมการดำเนินงานต่างๆ ซึ่งช่วยสนับสนุนการสร้างประชาคมอาเซียน การรวมตัวกันของอาเซียน และความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (กรมอาเซียน, 2556, หน้า 28-32)

3.19 มีความตระหนักในความเป็นอาเซียน คือการยอมรับเห็นประโยชน์ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน

3.20 มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย/ความเป็นอาเซียน คือเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความกระตือรือร้น และรู้คุณค่าของความเป็นไทย และความเป็นส่วนหนึ่งของอาเซียน

3.21 ร่วมกันรับผิดชอบต่อประชาคมอาเซียน คือ แสดงความเอื้ออาทร แบ่งปันคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสมาชิกในประเทศอาเซียน

3.22 มีวิถีชีวิตประชาธิปไตย ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล (การวางธรรม ปัญญาธรรม สามัคคีธรรม) สันติวิธี/สันติธรรมและในกลุ่มประชาคมอาเซียน คือมีการวางธรรม ปัญญาธรรม สามัคคีธรรม และปฏิบัติตนเป็นประจำสม่ำเสมอ

3.23 ยอมรับความแตกต่างการนับถือศาสนา คือภาวะของการยอมรับหรือการอนุญาตความเชื่อหรือการปฏิบัติของศาสนาอื่นที่แตกต่างไปจากศาสนาของตนเองในกลุ่มประเทศอาเซียนในประเทศที่มีศาสนาประจำชาติ “การยอมรับ” หมายความว่ารัฐบาลอนุญาตการปฏิบัติสักการะของศาสนาหรือความเชื่อที่แตกต่าง ไปจากศาสนาประจำชาติ และไม่เบียดเบียนผู้ถือศาสนาอื่นเหล่านั้น หลักการนี้เป็นหลักการฝักฝ่ายซึ่งอาจจะยังคงตามมาด้วยการเลือกปฏิบัติทางศาสนา (การยอมรับความต่างทางศาสนาเพียงแต่หมายถึงการละเว้นจากการเบียดเบียนผู้ถือ ปฏิบัติศาสนาที่ต่างออกไปจากศาสนาประจำชาติ ซึ่งแตกต่างจากเสรีภาพทางศาสนา ซึ่งถือว่าทุกศาสนามีความเท่าเทียมกัน) การยอมรับในบางสถานการณ์เป็น “เอกสิทธิ์” ที่มอบให้โดยรัฐบาล (ที่อาจจะออกมาเป็นกฎหมายหรือใบอนุญาต) ไม่ถือว่าเป็น สิทธิ รัฐบาลมักจะยอมรับศาสนาบางศาสนาเท่านั้น และไม่ยอมรับศาสนาบางศาสนาหรือลัทธิ (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี)

3.24 ดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือ คนเราถ้าพอในความต้องการ ก็มีความโลภน้อย เมื่อมีความโลภน้อยก็เบียดเบียนคนอื่นน้อยถ้าทุกประเทศมีความคิด อันนี้ไม่ใช่เศรษฐกิจ มีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง หมายความว่า พอประมาณ ไม่สุดโต่ง ไม่โลภอย่างมาก คนเราก็อยู่เป็นสุข (พระราชดำรัส ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2541)

คำว่าพอเพียงมีความหมายกว้างกว่าความสามารถในการพึ่งตนเอง หรือมีความสามารถในการยืนอยู่บนขาของตัวเอง เพราะความพอเพียงหมายถึง การที่มีความพอ คือมีความโลภน้อย ก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย ถ้าประเทศใดมีความคิดนี้ มีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง หมายความว่าพอประมาณ ซื่อตรง ไม่โลภอย่างมาก คนเราก็อาจจะอยู่เป็นสุข พอเพียงนี้อาจจะมีมาก อาจจะมีความหรูหราก็ได้ แต่ว่าต้องไม่เบียดเบียนคนอื่น (พระราชดำรัส ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2542)

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นรากฐานของชีวิต รากฐานของความมั่นคงของแผ่นดิน เปรียบเสมือน เสาเข็มที่รองรับบ้านเรือนตัวอาคารไว้ นั่นเอง สิ่งก่อสร้างจะมั่นคงได้ก็อยู่ที่เสาเข็ม แต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็ม และลืมเสาเข็มซะด้วยซ้ำไป(พระบรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จากวารสารชัยพัฒนา ประจำเดือนสิงหาคม 2542)

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทางสายกลางเป็นแนวคิดของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงไว้ให้กับพสกนิกรของพระองค์ ความว่า พอประมาณ คือ ใช้จ่าย อย่างประหยัด ลดค่าใช้จ่าย เช่น ใช้น้ำ ไฟอย่างประหยัด ปลูกพืชสวนครัว ริชเชิล การออม

มีเหตุผล คือ ตัดสินใจด้วยข้อมูล คำนึงถึงผลที่เกิดขึ้น

มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี คือ ใช้เทคโนโลยีอย่างรู้เท่าทัน ใช้เพื่อหาความรู้ ใช้ ปัญญาในการตัดสินใจ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

ความรู้ รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง คือ เรียนรู้ตลอดเวลา วางแผนในการทำงาน มีสติในการดำเนินชีวิตและทำงาน

คุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ขยัน อดทน สติปัญญา รอบรู้ แบ่งปัน เศรษฐกิจ/สังคม/ สิ่งแวดล้อม/วัฒนธรรม สมดุล/พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2554, หน้า 171)

4. ระบบการศึกษาของ 10 ประเทศอาเซียน ได้แก่

4.1 ระบบการศึกษาประเทศบรูไน ดารุสซาลาม ซึ่งได้มีการจัดการระบบการศึกษาดังต่อไปนี้

บรูไน ดารุสซาลาม ไม่มีการจัดการศึกษาภาคบังคับ แต่มีการจัดการศึกษาให้แก่ เด็กทุกคน โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ระบบการจัดการศึกษาของบรูไน ดารุสซาลาม มีดังนี้

ระดับก่อนประถมศึกษา 1 ปี

ระดับประถมศึกษา 6 ปี

ระดับมัธยมศึกษา 7-8 ปี (แบ่งระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี, ระดับมัธยมศึกษา 2-3 ปีและระดับเตรียมอุดมศึกษา 2 ปี)

ระดับมหาวิทยาลัย 3-4 ปี

หน่วยงานจัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

4.2 ระบบการศึกษาประเทศกัมพูชาได้มีการจัดระบบการศึกษาดังนี้คือ

ระบบการจัดการศึกษาของประเทศกัมพูชาได้บรรจุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ของประเทศซึ่งเป็นเป้าหมายเพื่อการศึกษาเป็นกลไกสำคัญของประเทศในการขจัดความยากจน การจัดการศึกษาของกัมพูชา มีดังนี้

ระดับก่อนประถมศึกษาศึกษา 3 ปี

ระดับประถมศึกษา 6 ปี

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี

ระดับอุดมศึกษา 4-7 ปี

การจัดการศึกษาด้านอาชีวะและเทคนิคจัดให้ ตั้งแต่หนึ่ง ปี ไปจนถึง 3-5 ปี โดยจะเน้นการฝึกทักษะให้กับประชาชน หน่วยงานจัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เยาวชน และการกีฬา

4.3 ระบบการศึกษาประเทศอินโดนีเซีย มีการจัดการศึกษาดังนี้คือ

การจัดการศึกษาของอินโดนีเซียมีรูปแบบการศึกษาที่หลากหลาย ทั้งการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาด้านอาชีวศึกษา การจัดการศึกษาพิเศษ การศึกษาด้านการสอนศาสนา การศึกษาระดับอุดมศึกษาระบบการจัดการศึกษาของอินโดนีเซีย ประกอบด้วย

การศึกษาขั้นพื้นฐานใช้เวลา 9 ปี โดยเรียนชั้นประถมศึกษา 6 ปีและชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายใช้เวลาเรียน 3 ปี

การศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับปริญญาใช้เวลาเรียน 3-4 ปี ปริญญาโท 2 ปี และปริญญาเอก 3 ปี สถาบันที่ให้การศึกษาระดับสูงนี้มีลักษณะเป็นสถาบันวิชาการ โพลีเทคนิค สถาบันการศึกษาและมหาวิทยาลัย

หน่วยงานจัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการแห่งชาติ

4.4 ระบบการศึกษาประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้มีการจัดการศึกษาดังนี้

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศระบบการจัดการศึกษาประกอบด้วย การศึกษาในระดับอนุบาลและก่อนวัยเรียนเปิดรับนักเรียนตั้งแต่อายุ 3-6 ปี

การจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในความดูแลและรับผิดชอบของกรมสามัญศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ใช้ระบบการศึกษาแบบ 11 ปีคือระยะ 5:3:3 ดังนี้

ระดับประถมศึกษา 5 ปี เด็กจะเริ่มเข้าเรียนเมื่ออายุ 6 ปี การศึกษาในระดับนี้เป็นการศึกษาภาคบังคับ

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี

ระดับอุดมศึกษาหรือการศึกษาขั้นสูง รวมถึงการศึกษาด้านเทคนิค สถาบันการศึกษาขั้นสูงหรือมหาวิทยาลัย ซึ่งอยู่ในความดูแลและรับผิดชอบของกรมอาชีวศึกษาและมหาวิทยาลัย

การศึกษาสายอาชีพใช้เวลา 3 ปีในวิทยาลัย เทคนิคต่างๆ เช่น ทางด้านรถไฟ
ก่อสร้าง บัญชี ป่าไม้ เป็นต้น

หน่วยงานจัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

4.5 ระบบการศึกษาประเทศมาเลเซียได้มีการจัดการศึกษาคือ

ระบบการศึกษาของประเทศมาเลเซียแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับการเตรียมความพร้อม

ระดับประถมศึกษา

ระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วยมัธยมตอนต้น (ปี 1-3) และมัธยมศึกษาตอน
ปลาย (ปี 4-5) เป็นการศึกษาต่อเนื่องจากระดับประถมศึกษา

ระดับเตรียมอุดมศึกษา คือการศึกษาในระดับที่สูงกว่ามัธยมศึกษาแต่ยังไม่ถึง
ระดับปริญญาตรีโดยที่นักศึกษาที่จบระดับนี้ใช้เวลา 2 ปี

ระดับอุดมศึกษา แบ่งสถาบันเป็น 2 ส่วนคือสถาบันของรัฐและสถาบันของ
เอกชน

หน่วยงานจัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

4.6 ระบบการศึกษาประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ซึ่งมีการจัดการศึกษา ดังนี้

รัฐบาลเป็นผู้สนับสนุนด้านงบประมาณของทุกโรงเรียน โดยนักเรียนจะเสียค่า
เล่าเรียนเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเท่านั้น ระบบการศึกษาแต่เดิมนั้นเป็นระบบบริหาร
ซึ่งรวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลาง ต่อมาได้มีการกระจายอำนาจการบริหารออกไปสู่ระดับรัฐและหัวเมือง
ต่างๆ โดยมีหัวหน้าส่วนการศึกษาเป็นผู้ควบคุมดูแลและประสานงาน

ระบบการศึกษาของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ เป็นระบบ 5: 4: 2 ดังนี้

ระดับประถมศึกษา 5 ปี (อนุบาล 1 ปี และประถม 4 ปี)

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 5 ปี

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 2 ปี

ระดับอาชีวศึกษา 1-3 ปี อุดมศึกษา 4- 6 ปี กรมการเทคโนโลยี เกษตรและ
อาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานที่ดูแลจัดการศึกษาด้านเกษตรกรรม พาณิชยกรรม วิศวกรรมเครื่องกล
การประมง คหกรรม และการฝึกหัดครู ทางด้านช่างเทคนิค

หน่วยงานจัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

4.7 ระบบการศึกษาประเทศสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ซึ่งมีการจัดการศึกษาดังนี้

ระบบการศึกษาของประเทศฟิลิปปินส์มีทั้งแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยการศึกษาแบบที่เป็นทางการนั้นมีลำดับขั้นตอนของการเรียนอยู่สามระดับนั้นคือ

ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา

ระบบการศึกษาปฐมวัย เป็นการเรียนชั้นอนุบาลเพื่อเตรียมตัวเข้าเรียนชั้นประถมศึกษา

ระดับประถมศึกษาใช้เวลาศึกษาภาคบังคับ 6 ปี ที่โรงเรียนรัฐบาลหรือ 7 ปี ในโรงเรียนของเอกชน

ระดับมัธยมศึกษาใช้เวลา 4 ปี

การศึกษาระดับหลังมัธยมศึกษาขั้วรวมไปถึงหลักสูตรอาชีวศึกษาแบบ 1-3 ปี ที่อาจไม่มีการมอบปริญญาก็ได้

ระดับอุดมศึกษาแบ่งเป็นระดับปริญญาตรีปริญญาโท ปริญญาเอก ในหลากหลายสาขาวิชาการจัดการศึกษาแบบไม่เป็นทางการหรือนอกระบบโรงเรียนได้แก่ หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ที่ไม่รู้หนังสือนอกจากนี้ประเทศฟิลิปปินส์ใช้การเรียนการสอนแบบทวิภาษาบางวิชาจะสอนเป็นภาษาอังกฤษส่วนวิชาอื่นๆ จะสอนเป็นวิชาภาษาตากาล็อก

หน่วยงานจัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

4.8 ระบบการศึกษาประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ ซึ่งมีการจัดการศึกษาดังนี้

รัฐบาลสิงคโปร์ให้ความสำคัญกับการศึกษามากโดยถือว่าประชาชนเป็นทรัพยากรที่มีค่าที่สุดของประเทศรัฐบาลได้ให้การอุดหนุนด้านการศึกษาจนเสมือนกับเป็นการศึกษาให้เปล่า โรงเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาล้วนเป็นโรงเรียนของรัฐบาลหรือกึ่งรัฐบาลสถานศึกษาของเอกชนในสิงคโปร์มีเฉพาะในระดับอนุบาลและโรงเรียนนานาชาติ

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นการจัดการศึกษาภาคบังคับใช้เวลา 10 ปีแบ่งได้ดังนี้

ระดับประถมศึกษา 6 ปี

ระดับมัธยมศึกษา 4 ปี

เมื่อจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาแล้วผู้ที่สนใจสายวิชาชีพเทคนิคหรืออาชีวศึกษาก็สามารถแยกไปเรียนตามสถาบันต่างๆ ได้ส่วนผู้ที่เรียนต่อในมหาวิทยาลัยก็จะเข้าศึกษาต่อในระดับเตรียมอุดมศึกษาอีก 1 ปี

การศึกษาระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยหลักในสิงคโปร์มี 3 แห่ง คือ

1. Nation University of Singapore (NUS) จะให้การศึกษาครอบคลุมเกือบทุกสาขา ทั้งแพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ นิติศาสตร์ ศิลปศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์ และการบริหารธุรกิจ

2. Nanyang Technological University จะเน้นการศึกษาด้านวิศวกรรมศาสตร์ สาขาต่างๆ รวมทั้งวิทยาศาสตร์ประยุกต์และสาขาธุรกิจ และการบัญชี

3. Singapore Management University (SUM) เน้นเรื่องธุรกิจและการจัดการ
หน่วยงานจัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

4.9 ระบบการศึกษาราชอาณาจักรไทยได้มีการจัดการศึกษาดังนี้

ระบบการศึกษาไทยปัจจุบันตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) 2545 มีการจัดการศึกษาสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาในระบบเป็นแบบ 6:3:3: โดยจัดการศึกษาเป็นสองระดับคือ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่

การศึกษาก่อนระดับประถมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีอายุ 3-6 ปี

การศึกษาระดับประถมศึกษา ใช้เวลาเรียน 6 ปี

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นใช้เวลา 3 ปี

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายใช้เวลา 3 ปี แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

ประเภทสามัญศึกษา เป็นการจัดการศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อใน

ระดับอุดมศึกษา

ประเภทอาชีวศึกษา เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพขั้นสูงต่อไป

การศึกษาระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็นสองระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญาและระดับปริญญา

หน่วยงานจัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

4.10 ระบบการศึกษาสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ซึ่งมีการจัดการศึกษาดังนี้

การศึกษาสามัญ 12 ปีมีวัตถุประสงค์ที่จะให้ประชาชนได้มีจิตวิญญาณในความเป็นสังคมนิยมมีเอกลักษณ์ประจำชาติและมีความสามารถในด้านอาชีพระบบการจัดการศึกษามีดังนี้

การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา (Pre-School Education) ประกอบด้วยการศึกษาเลี้ยงดูเด็ก สำหรับเด็กอายุ 6 เดือนถึง 3 ปีและอนุบาลสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี

การศึกษาสามัญ (5: 4: 3)

ระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับ 5 ปีชั้น 1-5

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คือ ชั้น 6-9

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายคือ ชั้น 10-12

การศึกษาด้านเทคนิคและอาชีวมีเทียบเคียงทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย

การศึกษาระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็นระดับ อนุปริญญา (Associate degree) และระดับปริญญา

การศึกษาต่อเนื่อง เป็นการศึกษสำหรับประชาชนที่พลาดโอกาสศึกษาในระบบสายสามัญและสายอาชีพ

หน่วยงานจัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการและฝึกอบรม (สุปราณี ไกรวัตนุสสรณ์, 2554, หน้า 34-50)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศไทยและต่างประเทศ

มุกดาพรรณ รักศักดิ์มัน (บทคัดย่อ, 2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การเตรียมความพร้อมของฝ่ายวิชาการเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน” พบว่า ในภาพรวมของการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนผู้ศึกษาเห็นว่าทุกส่วนงานของฝ่ายวิชาการมีความกระตือรือร้นและให้ความร่วมมือเพื่อพัฒนางานวิจัยให้ก้าวสู่ประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะในเรื่องของด้านหลักสูตรและการใช้ภาษาอังกฤษในการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้มากขึ้น

กองวิจัยตลาดแรงงาน กรมการจัดหางาน ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีในประชาคมอาเซียน (2553, หน้า 1) ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนเขตกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีในประชาคมอาเซียน จากประเด็นหลัก 2 ข้อ คือ ปีเริ่มต้นของการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรี และเงื่อนไขของการเคลื่อนย้ายแรงงาน เพียงร้อยละ 0.54 เท่านั้น แสดงให้เห็นว่าภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีการประชาสัมพันธ์ในเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีน้อย และยังไม่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งจะส่งผลให้แรงงานที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานใน 5 ปี ข้างหน้าขาดการเตรียมความพร้อมและไม่สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้

สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์ (2555) ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของครู นักเรียน และผู้ปกครอง เกี่ยวกับเรื่อง “อนาคตการศึกษาไทยกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” พบว่า ครู นักเรียน และผู้ปกครองส่วนใหญ่ร้อยละ 48.48 ทราบดีเรื่องการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของไทยจากโทรทัศน์ และส่วนใหญ่ ร้อยละ 43.47 มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง นอกจากนี้ ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ร้อยละ 43.97 มีความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของไทยในปี 2015 ในระดับปานกลาง โดยมีการติดตามข่าวสารจากสื่อต่างๆ เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วิทยุ อินเทอร์เน็ต ร้อยละ 34.19 และร้อยละ 33.26 ฝึกใช้ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างๆ ที่คิดว่ามีความจำเป็นต้องใช้ในอนาคต ท้ายสุด ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ร้อยละ 78.25 คาดหวังให้มีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้เป็นสากลมีความทัดเทียมกับประเทศเพื่อนบ้าน และร้อยละ 21.75 คาดหวังให้เด็กไทยได้รับการพัฒนาทักษะและการใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้นกว่าเดิม

เฉลิมลาภ ทองอาจ (2555, หน้า 1) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ก้าวสู่ประชาคมอาเซียน : การจัดการศึกษานับบริบทแห่งความท้าทาย” พบว่า การเข้าร่วมประชาคมอาเซียนของประเทศไทย ในปี ค.ศ. 2015 ได้สร้างความท้าทายต่อการจัดการศึกษาของชาติหลายประการ คือ 1. จะเกิดความขัดแย้งในประเด็นเป้าหมายทางการศึกษาที่ควรจะเป็นไปเพื่อการพัฒนามนุษย์ที่สมบูรณ์ หรือควรตอบสนองต่อตลาดแรงงาน 2. ในด้านหลักสูตรและการสอน ยังเป็นปัญหาในเรื่องการจัดการเรียนการสอน ด้านภาษาอังกฤษในทุกๆระดับที่ยังขาดประสิทธิภาพ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับวิธีสืบสอบและกระบวนการสร้างความหมายของผู้เรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรอาเซียนยังขาดความชัดเจน

ลัทธินาถ เพชรอนันต์, สุภาวดีนาถ วงศ์ชนวสุ (2555, หน้า 1) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาปัญหาความต้องการในการพัฒนาการปฏิบัติงานของบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประเทศประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558” พบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ยังขาดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และสามารถใช้อังกฤษได้เพียงภาษาเดียว และใช้ได้ในระดับ ฟัง และพูด พอเข้าใจได้ แต่ไม่สามารถอ่านและเขียนได้ มีเพียงส่วนน้อยที่ใช้ได้ในระดับอ่าน พูด เขียน และสื่อสารให้เข้าใจในระดับเบื้องต้น การใช้อินเทอร์เน็ต มีการใช้คอมพิวเตอร์ได้เพียงในการปฏิบัติงานใช้พิมพ์งานและเอกสารในระดับเบื้องต้น และเมื่อศึกษาเปรียบเทียบ ความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทของการดำรงตำแหน่งและอายุราชการกับปัญหา ความต้องการในการพัฒนาการ

ปฏิบัติงานพบว่า อายุ ระดับการศึกษาและอายุราชการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเพศและประเภทของการดำรงตำแหน่งไม่แตกต่างกัน

นพดล สุสันติวณิชชกุล (2554, หน้า 1) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การศึกษาความพร้อมด้านเทคโนโลยีของสถานศึกษาอาชีวศึกษาไทยเพื่อรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” พบว่า ด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนทุกหลักสูตร อยู่ในระดับน้อย ยกเว้นหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จะอยู่ในระดับมาก ด้านการกำหนดนโยบายและแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาไทย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย

วีรากร อุดรเลิศ (2555, หน้า 1) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน กรณีศึกษา: พื้นที่เทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก” พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในระดับต่ำ ด้านการเตรียมความพร้อมของท้องถิ่นเกี่ยวกับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในด้านต่างๆ ทั้งทางวัฒนธรรม การศึกษา เศรษฐกิจ การบริการและการท่องเที่ยว ยังอยู่ในระดับที่น้อย ส่วนด้านสาธารณสุขอยู่ในระดับปานกลาง

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Dr. Eric C. Thompson National University of Singapore Dr. Chulanee Thianthai Chulalongkorn University (2003-2007) "Attitudes and Awareness toward ASEAN: Findings of a Ten Nation Survey" conducted by Dr. Eric C. Thompson and Dr. Chulanee Thianthai ทักษะคิด และการรับรู้ที่มีต่ออาเซียน: ทำการสำรวจสิบประเทศ (1) ประวัติศาสตร์และอนาคตของอาเซียน (2) ทักษะคิดอาเซียนความรู้เกี่ยวกับภูมิภาค (3) แรงบันดาลใจสำหรับการรวมและการดำเนินการกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาระดับปริญญาตรี (1064 เพศชายและเพศหญิง 1,106) จากมหาวิทยาลัยชั้นนำในแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียนกลุ่มตัวอย่างของ 200-220 คนต่อมหาวิทยาลัย เฉลี่ยอายุ: 20 ปี ผลการวิจัยมีดังนี้

(1) ทักษะคิดที่มีต่ออาเซียน การเป็นพลเมืองอาเซียน กว่า 75% รู้สึกว่าฉันเป็นพลเมืองของอาเซียน" เกือบ 90% รู้สึกว่าการเป็นสมาชิกในอาเซียนจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศของพวกเขาและเกือบ 70% รู้สึกว่าเป็นประโยชน์ต่อพวกเขาเองความคล้ายคลึงกันในกลุ่มประเทศอาเซียนความรู้สึกที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของความคล้ายคลึงกันได้แก่ เวียดนาม, ลาว, กัมพูชา, อินโดนีเซีย ความรู้สึกน้อยที่สุดของความคล้ายคลึงกันได้แก่ สิงคโปร์, บรูไน, พม่า, มาเลเซีย การค้นพบความรู้เกี่ยวกับภูมิภาคและสมาคมโดยรวมแล้วนักเรียนมีความรู้ที่ดีเกี่ยวกับภูมิภาคและการเชื่อมโยงกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนคือความรู้สึกที่ยิ่งใหญ่ที่สุดความคุ้นเคยได้แก่ เวียดนามลาว ความรู้สึก

ของความคุ้นเคยน้อยได้แก่ บรูไน, สิงคโปร์, พม่า การค้นพบความรู้เกี่ยวกับภูมิภาคและสมาคม นักเรียนสามารถออกรายการได้จากสิบประเทศอาเซียนและระบุเจ็ดบนแผนที่ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เกือบ 75% สามารถระบุรัฐจอร์เจียอาเซียนกว่า 80% ในทุกประเทศนอกเหนือจากประเทศกัมพูชา (63%), ไทย (38%) และฟิลิปปินส์ (36%) เกือบ 50% สามารถระบุปีของการก่อตั้งอาเซียนส่วนใหญ่ในประเทศลาว, เวียดนาม, อินโดนีเซีย ส่วนน้อยในประเทศไทยและพม่า

(2) การปฐมนิเทศที่มีต่อภูมิภาคและประเทศส่วนใหญ่ประเทศที่เด่นคือ ไทย มาเลเซียที่คุ้นเคยมากที่สุดคือไทย, สิงคโปร์ภูมิภาคคือ แผ่นดินใหญ่โดยทั่วไปนักเรียนมีความตระหนักมากที่สุดและมีความคุ้นเคยกับประเทศในอนุภูมิภาคของตัวเองภายในแผ่นดินใหญ่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้และประเทศอื่น ๆ ที่มากขึ้นกว่าที่คุ้นเคยในคำอื่น ๆ นักเรียนใน แผ่นดินใหญ่รู้สึกคุ้นเคยกับบางประเทศทางทะเล (สิงคโปร์, มาเลเซีย) มากกว่ากับประเทศเพื่อนบ้าน

(3) การปฐมนิเทศที่มีต่อภูมิภาคและประเทศหมุนต่อการเดินทางและการทำงาน การเดินทางเรียงลำดับ 1 สิงคโปร์, 2 ประเทศไทยและมาเลเซียที่ 3, 4 เวียดนาม เรียงลำดับประเทศของการทำงาน 1 สิงคโปร์, มาเลเซีย 2, บรูไนและไทยความสนใจในการรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียนอื่น ๆ โดยทั่วไปกว่า 90% ประเทศที่แข็งแกร่งที่สุดคือ ลาว, กัมพูชา, เวียดนาม, ฟิลิปปินส์ ประเทศที่อ่อนแอที่สุดประเทศพม่า

(4) แหล่งที่มาของข้อมูลเกี่ยวกับภูมิภาคหลัก ได้แก่ โทรทัศน์, โรงเรียน หนังสือพิมพ์หนังสือ แหล่งที่มารอง: Internet Radio, คนอื่น ๆ ที่มา: กีฬา, โฆษณา, เพื่อนอย่างน้อย แหล่งที่มาที่ครอบคลุมเดินทาง, หนังสือ, เพลง, การทำงาน ทุกอินเทอร์เน็ตจัดอันดับความสำคัญน้อยกว่าโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ความสำคัญของอินเทอร์เน็ตเผยให้เห็นอคติภาษา (แทนที่จะอคติความมั่งคั่ง) สภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันสื่อเช่นวิทยุเป็นสิ่งสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศกัมพูชา เวียดนาม และลาว แต่ไม่ได้ที่อื่น

(5) แรงบันดาลใจสำหรับการรวมและการดำเนินการ ที่สำคัญที่สุดจนถึงที่สำคัญน้อยที่สุดของบูรณาการและความร่วมมือที่จัดอันดับโดย "Strong ข้อตกลง" ของนักเรียนทั่วภูมิภาค ได้แก่ความร่วมมือทาง1. เศรษฐกิจ 2. การท่องเที่ยว 3. ให้ความช่วยเหลือพัฒนา 4. แลกเปลี่ยนการศึกษา 5. การรักษาความปลอดภัยและความร่วมมือทางทหาร 6. กีฬา 7. แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม 8. ความร่วมมือทางการเมือง

(6) แรงบันดาลใจสำหรับการรวมและการดำเนินการประเด็นสำคัญที่จะร่วมมือและให้ความรู้ สิ่งที่สำคัญมากที่สุด การลดความยากจน การศึกษาและการแลกเปลี่ยนการปรับปรุง การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่สำคัญปานกลาง

ประเด็นสำคัญที่จะร่วมมือ และให้ความรู้ รูปแบบที่โดดเด่นในภูมิภาคคือสุขภาพ และการควบคุมโรคความสำคัญสูงในประเทศที่เห็นว่าเป็นภัยคุกคาม (บรูไน, มาเลเซีย, สิงคโปร์) แต่ต่ำเป็นปัญหาเฉพาะถิ่น (เวียดนาม กัมพูชา) การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีความสำคัญที่ต่ำมากในสิงคโปร์ แต่สูงด้านการป้องกันภัยพิบัติและบรรเทาสาธารณภัย ประจำภูมิภาคและความ เป็นปีกแผ่นยังตัวแปรสูง

สรุปแห่งชาติบรูไนในความรู้ของนักศึกษาในภูมิภาคเป็นสิ่งที่ดีมาก ทศนคติเชิงบวก เป็นส่วนใหญ่บางครั้งมีความสับสนต่อ บรูไนยังคงเป็นหนึ่งในประเทศที่เป็นที่รู้จักกันดี

สรุปกัมพูชา: นักศึกษาอยู่ในหมู่ที่แข็งแกร่งระหว่างอาเซียนกับผู้ที่ชื่นชอบ ความรู้ เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของภูมิภาคค่อนข้างน้อยกว่าที่อื่น ๆ

สรุปอินโดนีเซีย: ทศนคติทั่วไปที่มีต่อภูมิภาค คำตอบอยู่ในช่วงกลางของภูมิภาคที่ กว้าง ความสัมพันธ์บางอย่างสำหรับเพื่อนบ้านมาเลเซียมุสลิม แต่ไม่ได้เพื่อการยกเว้นของส่วนที่เหลือ ของภูมิภาคสรุปลาวในอาเซียนที่แข็งแกร่งผู้ที่ชื่นชอบและมีความรู้วัตถุประสงค์ที่แข็งแกร่งของ อาเซียนทศนคติทั่วไปที่มีต่ออาเซียนที่มีความสับสนบางอย่าง

สรุปมาเลเซีย โดยรวมอยู่ในช่วงกลางของการตอบสนองภูมิภาค

สรุปพม่า: หลักฐานของทั้งสองทศนคติที่แตกต่าง; สงสัยในหมู่มชนกลุ่มน้อยมาก โดยทั่วไปทศนคติที่ดีในหมู่มชนส่วนใหญ่ ความรู้ที่อ่อนแอของอาเซียนเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยของ ภูมิภาค

สรุปฟิลิปปินส์: ความรู้ค่อนข้างอ่อนแอของภูมิภาคและสมาคม แต่ทศนคติที่ดี โดยทั่วไปและความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิภาค

สรุปสิงคโปร์: แนวโน้มของความสับสนที่มีต่อภูมิภาค อย่างน้อยน่าจะเห็นสมาชิก อาเซียนในฐานะที่คล้ายกันอย่างน้อยน่าจะเห็นตัวเองเป็นพลเมืองของอาเซียนด้านล่างมีความรู้ เกี่ยวกับค่าเฉลี่ยภูมิภาค แต่ละอัตราการได้รับประโยชน์จากการเป็นสมาชิกของประเทศของพวกเขา สูง สิงคโปร์ยังเป็นปลายทางที่ต้องการมากที่สุด สำหรับการเดินทางและการทำงานทศนคติทั่วไปที่มีต่อภูมิภาคและสมาคม

สรุปประเทศไทย ความรู้ที่แข็งแกร่ง แต่ไม่สม่ำเสมอเกี่ยวกับภูมิภาคและสมาคม

สรุปเวียดนาม: ในบรรดาที่แข็งแกร่งระหว่างอาเซียนกับผู้ที่ชื่นชอบมากที่สุด และมีความรู้เกี่ยวกับภูมิภาคและสมาคม หลักฐานบางอย่างของการเกิดของเวียดนามเป็นเว็บไซต์สำหรับการ ทำงานและการเดินทาง (แต่ก็ยังน้อยกว่าสิงคโปร์, มาเลเซีย, ไทยและบรูไน)

สรุปได้ว่าผลการวิจัย ของ Dr.Eric C. Thompson National University of Singapore Dr. Chulanee Thianthai Chulalongkorn University ในครั้งนี้ได้ประโยชน์เกี่ยวกับทศนคติของแต่ละ

ละประเทศในด้านการเป็นพลเมืองอาเซียน กว่า 75%เกือบ 90% รู้สึกว่าการเป็นสมาชิกในอาเซียนจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศของพวกเขาและเกือบ 70% รู้สึกว่าเป็นประโยชน์ต่อพวกเขาเองความคล้ายคลึงกันในหมู่ประเทศอาเซียนและสามารถรู้ว่าแต่ละประเทศมีความรู้เกี่ยวกับอาเซียนอยู่ในระดับที่ดี แต่ละประเทศให้ความสนใจกับประชาคมอาเซียนที่จะช่วยในเรื่องต่างๆ สำคัญมากที่สุดก็คือการลดความยากจน การพัฒนาทางการศึกษา และความร่วมมือของ10 ประเทศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี